

ที่ระลึก...

พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี”

อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
วันจันทร์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

ที่ระลึก...

พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน

“เฉลิมราชกุมารี”

วัดไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

วันจันทร์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

มาร่วมกันทำให้ชาวโลกอ่านออกเสียงได้
let's join in making a literate world

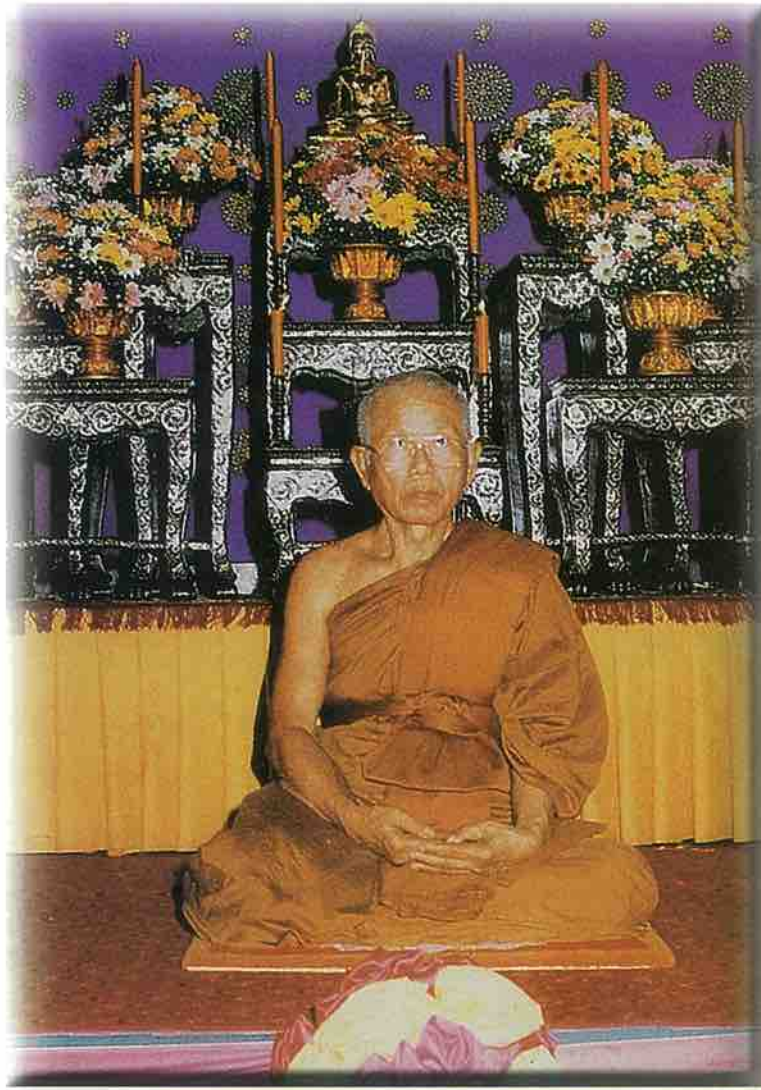
วิจิตร ฐาน

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

หลวงพ่อองค์ดำ วัดไร่ขิง

พระอุบาลีคุณูปมาจารย์

(ปัญญา อินทปญฺโณ ป.ธ. ๒)

เจ้าอาวาสวัดไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

คำนำ

คุณของห้องสมุด

- คือ ความสะอาดบริสุทธิ์
มองเห็นจุดต้องการตามวิสัย
- คือ แนวนเพิ่มสายต้ายิ่งขึ้นไป
- คือ กล้องใช้ขยายหลายเท่าตัว
- คือ ภูเขาไข่มุกมีอะไร
- คือ ครูให้คำแนะนำอย่างห่างตัว
- คือ มิตรเสริมพลังอย่าเมาแก้ว
คอยนำตัว คือเข็มชี้ทิศทาง
- คือ ป้ายบอกวิถีไปจุดไหน
มองเห็นในความมืด
- คือ สว่างสิ่งอื่นใดกำบังหรืออำพราง
รู้แนวทางช่วยเสริมสร้างปัญญา เอย

Signature

จากข้อความที่หลวงพ่อกล่าวมานี้ คงบอกได้ถึงแรงบันดาลใจของท่านที่จะสร้างห้องสมุด ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามหาศาลต่อมนุษย์ เป็นสิ่งที่ได้คิดมานานแล้ว เมื่อโอกาสมาถึง คือ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงโปรดให้เข้ารับแผ่นศิลาฤกษ์ และโปรดให้วางด้วยตนเอง จึงเป็นโอกาสทองที่ท่านจะได้ทำในสิ่งที่ปรารถนา หลวงพ่อได้ทุ่มเท เสียสละแรงกาย แรงใจ และทรัพย์สิน เพื่อให้เกิดห้องสมุดประชาชน **"เฉลิมราชกุมารี"** แห่งนี้ ถึงแม้ว่าจะเป็นระยะเวลาถึง 13 ปี ก็ตาม แต่ผลที่เกิดขึ้นก็คุ้มค่ากับความเหนื่อยยาก เพราะห้องสมุดแห่งนี้เป็นแหล่งการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างปัญญาให้แก่ประชาชน ซึ่งส่งผลต่อสังคมและประเทศชาติโดยรวม

ถ้าจะดูว่าหลวงพ่อกำลังทุ่มเทมากขนาดไหน ก็ต้องมองจากภายนอกเลยเข้าไปภายใน และมองลึกเข้าไปในเนื้อหาที่จะให้การเรียนรู้กับประชาชนนั้น พบว่าทุกจุดของห้องสมุดมีความหลากหลาย ละเอียดลออ ลึกซึ้งเกินกว่าจะบรรยายให้เห็น ณ ที่นี้ แต่ทุกจุดเหล่านั้น สามารถเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับผู้ต้องการเรียนรู้ เรื่องใด ณ จุดใด เขาไปใช้ได้อย่างไร เพราะห้องสมุดนี้จัดกิจกรรมตอบสนองตามต้องการของประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ ทุกระดับการศึกษา และทุกชุมชน

ณ วันนี้เป็นวันที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระเมตตาเสด็จเป็นประธานเปิดห้องสมุดประชาชน **"เฉลิมราชกุมารี"** อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมอย่างเป็นทางการ ห้องสมุดก็จะทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ตามจุดประสงค์ที่หลวงพ่อดำตั้งใจไว้ หนังสือเล่มนี้ก็จะเป็นตัวแทนส่วนหนึ่งที่ได้สะท้อนความเป็นห้องสมุดประชาชน **"เฉลิมราชกุมารี"** บางส่วน ให้คนได้รู้จักและเพื่อให้สมกับปณิธานของหลวงพ่อก็อยากเชิญชวนให้ทุกคนได้มาสัมผัส ได้มาเรียนรู้ ได้นำสิ่งดี ๆ จากห้องสมุดไปใช้ในชีวิตของตน หลวงพ่อก็คงจะมีความภาคภูมิใจมิใช่น้อย

คณะผู้จัดทำขอเป็นตัวแทนของประชาชนกราบนมัสการ ขอบพระคุณหลวงพ่อกับที่ได้ให้โอกาสที่ดีแก่ชีวิตของทุกคนที่มาใช้บริการห้องสมุดประชาชน **"เฉลิมราชกุมารี"** อำเภอสามพรานแห่งนี้

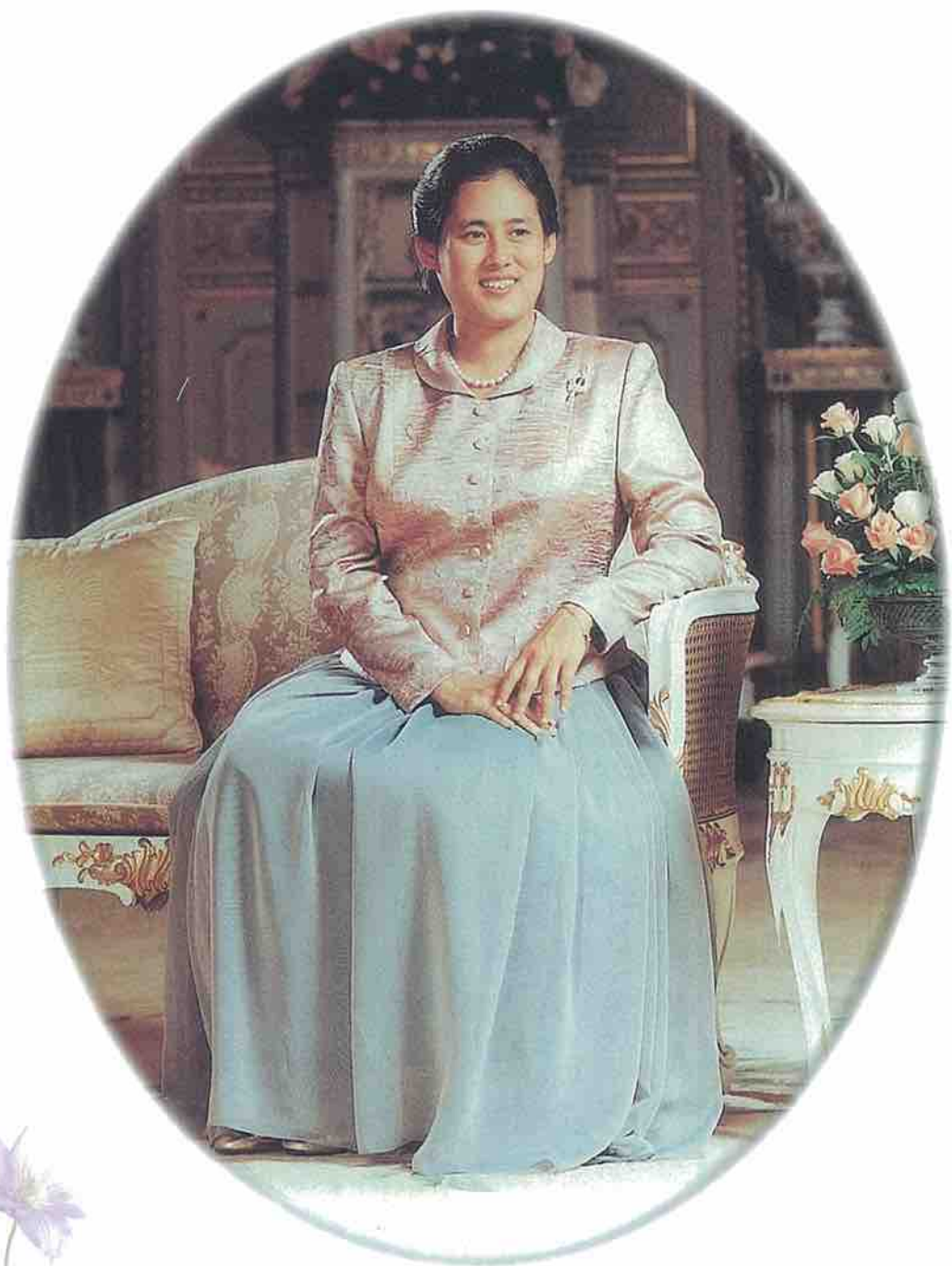
.....คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

คำนำ	๔
พระราชประวัติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	๙
● พระราชกรณียกิจ	๑๓
● สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ กับการห้องสมุดประชาชน	๑๕
● ฉันทชอบอ่านหนังสือ	๑๗
● ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า	๑๘
● เดินตามรอยเท้าพ่อ	๑๙
● พระทรงเป็นมิ่งขวัญของชาวไทย “เจ้าฟ้าแม็กไซไซ” พระองค์แรก	๒๑
● พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	๒๕
● พระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”	๓๑
● พึ่งพระบารมี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สู่ทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืน	๓๕
● วัตถุประสงค์ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”	๓๗
● คุณลักษณะพิเศษ	๓๘
● บทบาทหน้าที่ของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”	๓๘

อันเนื่องมาจากบารมี	๔๒
● ประวัติวัดไร่ขิง	๔๓
● ประวัติหลวงพ่อวัดไร่ขิง	๔๗
● ประวัติและผลงานพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (ปัญญา อินฺทปณฺโณ)	๖๑
แนวคิดการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเครือข่ายการเรียนรู้	๗๓
● วิสัยทัศน์ : สู่ความเป็นเลิศ	๗๕
● การอ่านในทัศนะของนายก พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร	๘๑
● ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ในทัศนะของ ดร. คุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา	๘๓
● ไทยกับการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเอเปค ๒๐๐๓	๘๘
วิสัยทัศน์พระอุบาลีคุณูปมาจารย์กับการก่อสร้างห้องสมุดประชาชน	๙๑
● ลำดับภาพเหตุการณ์สำคัญการก่อสร้างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”	๙๒
● มีอะไรในห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”	๑๐๑
กำหนดการเสด็จฯ เปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”	๑๒๑
คณะผู้จัดทำหนังสือ	๑๒๗

พระราชประวัติ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชสมภพเมื่อวันเสาร์ที่ ๒ เมษายน ๒๔๙๘ ตรงกับปีมะแม ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต โดยมีศาสตราจารย์ นายแพทย์ หม่อมหลวงเกษตร สนิทวงศ์ ถวายการประสูติ เป็นพระราชธิดาองค์ที่ ๓ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชฯ และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โดยสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ ประทานพระนามว่า “สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตาทิติวัฒนา ดุสิตโสภาคย์” เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสถาปนาสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตาทิ ให้ดำรงพระอิสริยยศและพระอิสริยยศศักดิ์ เป็น “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาดลางค์สิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี”

ปีการศึกษา	๒๕๐๑	ทรงเริ่มการศึกษา ณ โรงเรียนจิตรลดา
ปีการศึกษา	๒๕๑๐	ทรงสอบชั้นประโยคประถมศึกษาตอนปลายได้เป็นที่หนึ่งของประเทศ
ปีการศึกษา	๒๕๑๕	ทรงสอบชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (แผนกศิลปะ) ได้เป็นที่หนึ่งของประเทศ

“เฉลิมราชกุมารี”

ปีการศึกษา	๒๕๑๙	ได้รับพระราชทานปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต เกียรตินิยม อันดับ ๑ สาขาวิชาประวัติศาสตร์ และทรงได้รับรางวัล เหรียญทอง ในฐานะที่ทรงสอบได้ที่หนึ่งของแผนก
ปีการศึกษา	๒๕๒๒	ได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาตะวันออก คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา	๒๕๒๔	ได้รับพระราชทานปริญญาอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา	๒๕๒๙	ได้รับพระราชทานปริญญาการศึกษาดุริยางค์บัณฑิต สาขา พัฒนศึกษาศาสตร์ คณะบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พระองค์ทรงเป็นนักวิชาการ มีพระวิริยะอุตสาหะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในหลายสาขาวิชา ทรงร่วมประชุมทางวิชาการทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ ได้ทรงใช้ความรู้เหล่านั้น เพื่อดำเนินการพัฒนาต่าง ๆ ตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี ด้วยเหตุนี้ มหาวิทยาลัยทุกแห่งในประเทศไทยและในต่างประเทศหลายแห่งได้ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาดุริยางค์บัณฑิตกิตติมศักดิ์ ในสาขาวิชาที่ทรงเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้ทรงสั่งเกต ทรงได้ถาม ทรงศึกษาหาความรู้และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมด้วยพระปรีชาสามารถหลักแหลม ยิ่งทรงเจริญวัยก็ยิ่งปฏิบัติพระองค์เยี่ยงนักปราชญ์ผู้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมเป็นนิจ ตลอดวโรกาสต่าง ๆ ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินเยือนสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทรงจดบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับการเสด็จเยือนนานาชาติและทรงพระราชนิพนธ์ เกี่ยวกับการเสด็จประพาสพระราชทานความรู้ในเรื่องที่ทรงทราบ เผยแพร่เพื่อให้ผู้อ่านผู้สนใจ ได้ทราบต่อไป พระองค์มีพระราชภาระหน้าที่หลายประการ ทรงดำรงตำแหน่งอุปนายกสภาภาษาไทย ประธานมูลนิธิสายใจไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ประธานมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ราชเลขานุการส่วนพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประธานมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

ประธานคณะกรรมการอำนวยการบูรณะปฏิสังขรณ์ วัดพระศรีรัตนศาสดารามและพระบรมมหาราชวัง ที่ปรึกษาโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงรับราชการตำแหน่งศาสตราจารย์ (ผู้อำนวยการกองวิชาประวัติศาสตร์) ส่วนการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและเป็นพระอาจารย์ บรรยายพิเศษของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พระราชกรณียกิจเกี่ยวกับสิ่งที่สนพระทัยอีกหลายประการ เช่น ในด้านการพัฒนาประเทศ ด้านการศึกษาของประชาชนทั่วไปและการศึกษาของผู้ไร้โอกาสและคนพิการ การเกษตรและการชลประทาน การสาธารณสุขและการอนามัย การพัฒนาอาชีพของประชาชนทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และหัตถกรรม การใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสารและโทรคมนาคม เพื่อใช้ในการศึกษาทางภูมิศาสตร์โบราณคดีและเพื่อพัฒนาการเกษตร ในด้านศิลปวัฒนธรรมไทย ทรงสนพระทัย และทรงประกอบพระราชกรณียกิจในด้านทัศนศิลป์ จิตรกรรม ประติมากรรมและสถาปัตยกรรม ในด้านนาฏศิลป์โดยเฉพาะด้านการดนตรีไทยนั้น ทรงพระปรีชาสามารถขับร้องพระราชนิพนธ์เพลงและทรงบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีหลายประเภท ทรงเชี่ยวชาญโบราณคดี ประวัติศาสตร์วรรณคดีไทยและภาษาไทยทรงร่วมประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้หลายครั้ง

ในส่วนพระองค์ โปรดการวาดภาพและการปั้น โปรดการขับร้องเพลงไทยและทรงดนตรีไทย ทรงพระราชนิพนธ์วรรณกรรม ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ทั้งเรื่องราวสารคดี การเสด็จพระราชดำเนินต่างประเทศ เรื่องสั้น เรื่องสำหรับเด็ก คำฉันท์สดุดีใช้ในพระราชพิธีทรงพระราชนิพนธ์เป็นภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และภาษาบาลีอีกด้วย

พระราชกรณียกิจ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นเจ้าฟ้ามหากษัตริ์ ที่ทรงพระจริยวัตรงดงาม พรั่งพร้อมด้วยพระเมตตา กรุณา ต่อพสกนิกรชาวไทย ถ้วนทั่ว ทรงประกอบพระราชกรณียกิจสนองพระกรุณาธิคุณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ด้วยพระปรีชาสามารถ และพระวิริยะ อุตสาหะล้ำเลิศ จนลุล่วงสัมฤทธิ์ผล เป็นคุณูปการแก่ประเทศชาติ และประชาชนชาวไทย เสมอมา พระราชกรณียกิจดังกล่าวมากมาย เหลือจะบรรยายให้ครบได้ แต่จะอย่าง ล้วนแต่ยิ่งใหญ่ และมีประโยชน์แก่ประเทศทั้งนั้น ดูประการหนึ่งว่า สตรีธรรมดาผู้ใดมีอาจ รับภาระนี้ไว้ได้ แต่พระองค์ท่านทรงรับไว้ด้วยความเต็มพระทัย ด้วยพระเมตตาอันบริสุทธิ์ และกรุณาธรรมอันล้ำเลิศนี้ พระองค์จึงคู่ควรแก่ความเป็น...

“ ปิยชาติ โดยแท้ ”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กับงานห้องสมุดประชาชน

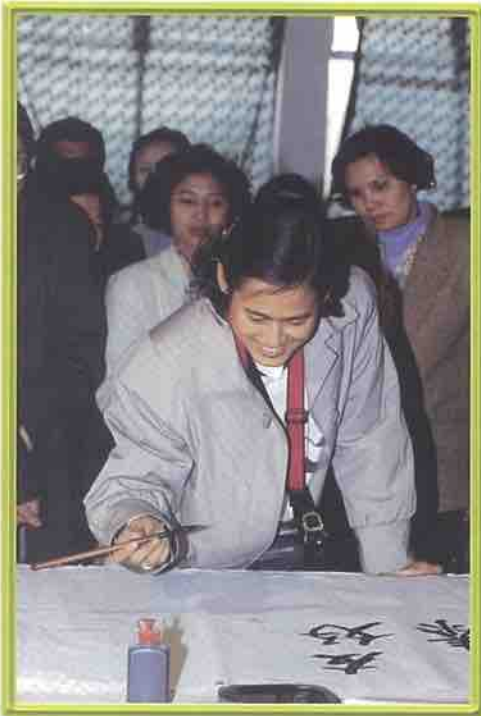

ในมิ่งมงคลสมัยที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ ๓๖ พรรษา เมื่อปี ๒๕๓๔ กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับพระราชทานพระราชานุญาตให้ดำเนินโครงการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เพื่อเฉลิมพระเกียรติและสนองแนวทางพระราชดำริในการส่งเสริมการศึกษาสำหรับประชาชนที่ได้ทรงแสดงในโอกาสต่าง ๆ เช่น

ในโอกาสที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเสด็จเป็นองค์ประธานในการประชุมสมัชชาสากลว่าด้วยการศึกษาผู้ใหญ่ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๓๓ ได้ทรงพระราชทานลายพระหัตถ์เชิญชวนให้

“ร่วมกันทำให้ชาวโลกอ่านออกเขียนได้”

ข้อความข้างต้นนี้ เป็นลายพระหัตถ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระราชทานในโอกาสที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานเปิดการประชุมสมัชชาสากล ว่าด้วยการศึกษาผู้ใหญ่ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๓๓ ณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และองค์การยูเนสโก ได้ประกาศให้เป็นปีสากลแห่งการรู้หนังสือ

นับเป็นปีแรกแห่งทศวรรษของการส่งเสริมการรู้หนังสือ ซึ่งจะดำเนินต่อไปจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ในวโรกาสนี้ ได้พระราชทานพระราชดำรัสต่อนหนึ่งว่า

การรู้หนังสือ เป็นความจำเป็นสำหรับทุก ๆ ชาติที่กำลังพัฒนาตลอดจนเป็นกิจกรรมที่จะต้องร่วมมือกัน ส่งเสริมให้บรรลุผลให้ได้ ถ้าปราศจากพื้นฐานการรู้หนังสือของประชาชนในประเทศแล้ว ความพยายามในการดำเนินการพัฒนา ย่อมไร้ผล การรู้หนังสือเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการที่จะนำไปสู่จุดหมายอันสูงสุด นั่นก็คือ ทำให้มนุษยชาติเกิดความสมบูรณ์พูนสุขเช่นว่านี้ ไม่ใช่เรื่องง่ายเลย และเป็นเรื่อง ที่ค้ำค่ามาก หากพวกเราทุกฝ่าย จะร่วมแรงร่วมใจกันเพียรพยายาม ไปสู่จุดหมายนี้

ฉันชอบอ่านหนังสือ

...หนังสือเป็นบ่อเกิดแห่งความรู้ต่าง ๆ นักปราชญ์ในสมัยโบราณได้ใช้หนังสือบันทึกความรู้และความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ไว้เป็นสมบัติตกทอดมาถึงสมัยปัจจุบันเป็นอันมาก เช่น กฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เป็นต้น เพราะความรู้ของคนสมัยโบราณนั้นเกิดขึ้นจากความสังเกต เขาเหล่านั้นได้สังเกตความเป็นไปของโลกและจดข้อความต่าง ๆ ในแง่ความคิดเห็นของเขาไว้ คนในสมัยต่อมาได้อ่านข้อความเหล่านั้นและติดตามค้นคว้าเพิ่มเติม ทำให้ความรู้ของมนุษย์กว้างขวางยิ่งขึ้น

...นับว่าฉันเป็นผู้โชคดีที่มีโอกาสศึกษาในสมัยที่มีหนังสือซึ่งผู้แต่งได้แต่งไว้เพื่อให้ผู้อื่นได้ค้นคว้าหาความรู้มากมาย

หนังสือนี้	มีมากมาย	หลายชนิด
นำดวงจิต	เร่ร่อน	ขึ้นสดใส
ให้ความรู้	สำเร็จ	บันเทิงใจ
ฉันจึงใฝ่	ใจสมาน	อ่านทุกวัน
มีวิชา	หลายอย่าง	ต่างจำพวก
ล้วนสะดวก	ค้นได้	ให้สุขสันต์
วิชาการ	สรรมา	สารพัน
ชั่วชีวิต	ฉันอ่านได้	ไม่เบื่อเลย

พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ขณะทรงศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๒๑

“ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า”

“ความรู้ของมนุษย์เป็นมรดกตกทอดกันมาตั้งแต่โบราณ เมื่อมีการประดิษฐ์
คิดค้นตัวอักษรขึ้น ผู้มีความรู้ก็ได้บันทึกความรู้ของตน สิ่งที่ค้นพบเป็นจารึก
หรือเป็นหนังสือทำให้บุคคลอื่นในสมัยเดียวกัน หรืออนุชนรุ่นหลัง ได้มีโอกาส
ศึกษาทราบถึงเรื่องนั้น ๆ และได้ใช้ความรู้เก่า เป็นพื้นฐานที่จะหาประสบการณ์
คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นความก้าวหน้าเป็นความเจริญสืบต่อไป

ห้องสมุดเป็นสถานที่เก็บเอกสารต่าง ๆ อันเป็นแหล่งความรู้ดังกล่าวแล้ว
จึงเรียกได้เป็นครู เป็นผู้ชี้แนะให้เราแก้ปัญหา วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ให้รู้สิ่งควรรู้อันชอบ
ธรรมด้วยเหตุผลได้

ข้าพเจ้าอยากให้เรามีห้องสมุดที่ดี มีหนังสือครบทุกประเภทสำหรับประชาชน
หนังสือประเภทที่ข้าพเจ้าคิดว่าสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งคือ หนังสือสำหรับเด็ก
วัยเด็กเป็นวัยเรียนรู้ เด็ก ๆ ส่วนใหญ่สนใจที่จะทราบเรื่องราวต่าง ๆ แปลก ๆ ใหม่ ๆ
อยู่แล้ว ถ้าเรามีหนังสือที่มีคุณค่าทั้งเนื้อหาและรูปภาพให้เขาอ่าน ให้ความรู้และ
ความบันเทิง เด็ก ๆ จะได้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ ที่รอบรู้ มีธรรมประจำใจ
มีความรักบ้านเมือง มีความต้องการปรารถนาจะทำแต่ประโยชน์ที่สมควร”

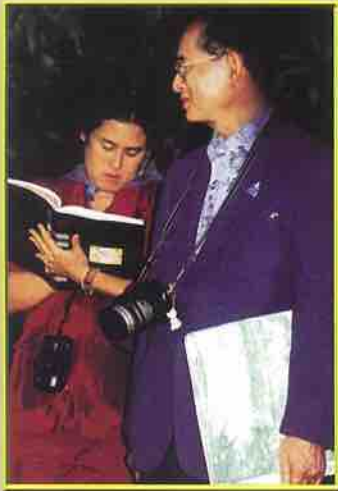
บทพระราชนิพนธ์ เรื่อง “ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า”
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เดินตามรอยเท้าพ่อ

ฉันเดินตามรอยเท้าอันรวดเร็วของพ่อโดยไม่หยุด
ผ่านเข้าไปในป่าใหญ่ นากลัว่ ทึบ
แผ่ไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด มีดและขว้าง
มีต้นไม้ใหญ่ๆ เหมือนหอคอยที่เข้มแข็ง
พ่อจำ ทิวจะตายอยู่แล้วและเหนื่อยด้วย
ดูซิจ๊ะ เลือดไหลออกมาจากเท้าทั้งสอง
ที่บาดเจ็บของลูก ลูกกลัวงู เสือ และหมาป่า
พ่อจำ จะถึงจุดหมายปลายทางไหม?
ลูกเอ๋ย ในโลกนี้ไม่มีที่ไหนดอกไม้มีความรื่นรมย์
และความสบายสำหรับเจ้า ทางของเรา
มิได้ไปด้วยดอกไม้สวยสวย จงไปเถิด แม้ว่ามัน
จะเป็นสิ่งที่บีบคั้นหัวใจเจ้า พ่อเห็นแล้วว่า
หนามดำเนื้ออ่อนอ่อนของเจ้า เลือดของเจ้า
เปรียบดังทับทิมบนใบหญ้าใกล้น้ำ
น้ำตาของเจ้าที่ไหลต้องพุ่มไม้สีเขียว
เปรียบดังเพชรบนมรกตที่แสดงความงามเต็มที
เพื่อมนุษยชาติ จงอย่าละความกล้า
เมื่อเผชิญกับความทุกข์ที่โหดทอนและสุขุม
และจงมีความทุกข์ที่ได้ยึดอุดมการณ์ที่มีค่า
ไปเถิด ถ้าเจ้าต้องการเดินตามรอยเท้าพ่อ

พระทรงเป็นมิ่งขวัญของชาวไทย “เจ้าฟ้าแม็กไซไซ” พระองค์แรก

เป็นที่ปลาบปลื้มกันทั้งประเทศที่ “มูลนิธิรามอน แม็กไซไซ” ประกาศทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลแม็กไซไซ ประจำปี ๒๕๓๔ แก่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในสาขาบริการสาธารณะ

ทั้งนี้ เนื่องจากพระองค์ทรงเป็น “เจ้าฟ้า” พระองค์แรกที่ทรงรับพระเกียรติดังกล่าว สำหรับประกาศพระเกียรติคุณฉบับสมบูรณ์ที่มูลนิธิรามอนแม็กไซไซเทิดทูนสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีให้ทรงเป็นผู้ได้รับรางวัลแม็กไซไซสาขาบริการสาธารณะ ซึ่งทำให้ประชาชนชาวไทยได้มีโอกาสปลาบปลื้มกับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีดังต่อไปนี้

เป็นที่ยอมรับกันว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นผู้ที่ให้ความเป็นพระราชวงศ์ เป็นเครื่องมือในการสร้างให้เมืองไทยประสบความสำเร็จ และทรงทำสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับคนไทย

เมื่อไม่นานมานี้ การเป็นกษัตริย์ หรือเชื้อพระวงศ์ หมายถึง การมีอำนาจความสง่างาม แต่เดี๋ยวนี้ไม่ใช่เช่นนั้นอีกแล้ว ราชวงศ์ต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย ปัจจุบันมีเพียงไม่กี่ราชวงศ์ที่สามารถยืนหยัดอยู่ได้และสำหรับราชวงศ์ที่เหลืออยู่ การจะได้รับความเคารพ หรือได้รับการยกย่องชมเชยไม่ใช่สิ่งที่ได้มาอย่างอัตโนมัติอีกต่อไป

“เฉลิมราชกุมารี”

แต่ราชวงศ์จะต้องทำงาน จึงจะได้รับการยอมรับ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งทรงมีบทบาทเป็น “เจ้าฟ้าหญิง” แห่งราชวงศ์จักรี ที่ได้สร้างประเทศไทยให้เจริญรุดหน้าเข้าสู่ยุคปัจจุบันและช่วยรักษาประเทศไว้แก่ประชาชนชาวไทย

แม้ต่อมาในอดีตสถาบันพระมหากษัตริย์ จะได้สละพระราชอำนาจสูงสุดเพื่อให้มีการปกครองโดยกฎหมาย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชบิดาทรงเป็นประมุขของประเทศที่ได้รับความเคารพรักสืบเนื่องมาโดยตลอด ก่อให้เกิดความมั่นคง

แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลชุดแล้วชุดเล่าแต่ประเทศไทยก็ยังคงอยู่

ทุกวันนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงอยู่เคียงข้างพระวรกายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตลอดเวลา “พ่อ” และ “ลูก” ทำงานด้วยกันอย่างดี ทั้งสองพระองค์ โปรดความเป็นธรรมดา และทรงเอาใจใส่ในสวัสดิภาพของประชาชนชาวไทยอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงอุทิศพระวรกายเพื่อสรรพสิ่งที่เป็นไทย ไม่ว่าจะเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม การกู้ศิลปะหัตถกรรมที่กำลังจะสูญหายให้กลับฟื้นคืนมาอีกครั้งหนึ่งทรงทำให้มีการถ่ายทอดฝีมือจากศิลปินที่เชี่ยวชาญลงมาสู่ช่างฝึกหัด

นอกจากนี้ทรงฟื้นฟูการเล่นหนังใหญ่ การบูรณะปฏิสังขรณ์วัดเก่าแก่และบันทึกเพลงไทยเดิมอันคลาสสิกเอาไว้ด้วย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สามารถทรงดนตรีไทยได้หลายประเภทที่ทรงชอบมากที่สุด คือการเดี่ยวระนาดเอก พระองค์ได้ทรงร้องเพลงได้แสดงในที่สาธารณะต่อหน้าคนไทยทุกชนชั้นซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เคยมีสำหรับสุภาพสตรีในราชสำนัก พระองค์ทรงเป็นผู้ฟื้นฟูดนตรีไทยอย่างไม่เคยมีมาก่อน

ในด้านการศึกษา ทรงเรียนในเมืองไทยมาตลอดตั้งแต่ชั้นประถมหนึ่งจนถึงระดับปริญญาเอก

พระองค์ทรงศึกษาในวิชาการต่าง ๆ ตั้งแต่ภาษาศาสตร์ท้องถิ่นในทวีปเอเชียไปจนถึงการศึกษาวิชาการสมัยใหม่ทรงศึกษาเทคโนโลยีในการถ่ายภาพแผนที่ด้วยดาวเทียม ซึ่งวิชานี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาสภาพแวดล้อมของประเทศ

ปัจจุบันทรงสอนประวัติศาสตร์ที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และจากการที่เสด็จประพาสประเทศต่าง ๆ ทรงนำเมืองไทยไปเผยแพร่ในต่างประเทศ หนังสือเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ทรงพระนิพนธ์นั้นกลายเป็นหนังสือ “เบสต์เซลเลอร์” พระองค์ได้นำรายได้จากการขายหนังสือมาเป็นทุนในการดูแลเด็กอนาถา

เรื่องเด็ก เป็นสิ่งที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงให้ความสนใจมาก มีการตั้งมูลนิธิเพื่อให้เด็กกำพร้าและเด็กที่ถูกทอดทิ้งได้รับการดูแลเอาใจใส่ได้มีบ้านใหม่ ทั้งนี้รวมถึงเด็ก ๆ ที่เป็นผู้อพยพหนีพ้น ๆ คน ได้รับความช่วยเหลือผ่านสภาอากาศไทย ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดูแลอยู่ด้วย

แม้แต่เด็กพิการตาบอดในประเทศไทย ก็ได้มีโรงเรียนพิเศษเป็นของตัวเอง เด็กนักเรียนในชนบทห่างไกล สามารถมีอาหารกลางวันที่มีประโยชน์รับประทาน และได้เรียนรู้การช่วยเหลือตัวเองด้วยการปลูกพืชผักสำหรับใช้รับประทานเอง

การที่พระองค์ทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ประกอบคุณงามความดี เป็นการกระตุ้นให้บุคคลอื่น ๆ เข้ามาร่วมโครงการของพระองค์ และมีการบริจาคทุนทรัพย์ให้จำนวนมาก

ประชาชนชาวไทยชื่นชมในความ “พอดี” ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพูดจานุ่มนวล ฉลองพระองค์ก็ไม่หรูหรา ทุกอย่างดูเรียบง่าย

นอกจากนี้ ในรอยยิ้มของพระองค์ คนไทยยังได้พบ “ภาพ” ที่ตัวเองปรารถนา คือ การมีความสุขในชนบทธรรมดาเรียบง่ายของตัวเอง และมีความมั่นใจในการที่จะก้าวไปสู่โลกสมัยใหม่

ด้วยเหตุนี้ มูลนิธิรามอน แม็กไซไซ จึงเต็มใจทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลแม็กไซไซ เพื่อเป็นการสดุดีพระจริยวัตรอันงดงามของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เจ้าฟ้าแม็กไซไซที่คนไทยทุกคนภาคภูมิใจ

พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๑. เรียงร้อยบรรณรัตน์
๒. ทอสีเทียบฝัน
๓. ไบโอลิตี กราฟฟี
๔. เปิดสะพานมิตรภาพไทย-ลาว
๕. สมเด็จพระเทพเยือนมาเลเซีย
๖. ลูกทุ่งดีเด่นส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
๗. รongพระบาทยาตราจาริก
๘. ประมวลจดหมายเหตุฯ ทางสายไมตรี
๙. มณีพลอยร้อยแสง
๑๐. สมเด็จพระแม่กับการศึกษา
๑๑. พุทธศาสนสุภาษิตคำโคลง
๑๒. ได้เมฆที่เมฆได้
๑๓. เจียงหนานแสนงาม
๑๔. ยามลมหนาว
๑๕. หวงเหวสู่อารยธรรม
๑๖. ข้าวไทยไปญี่ปุ่น
๑๗. แกะรอยโลสม
๑๘. เบอร์ลินลั่นกำแพง
๑๙. มหัทศรรย์ทุกวัน
๒๐. เทพรัตน์บรรณศิลป์
๒๑. ย่ำแดนมังกร
๒๒. ลาวใกล้บ้าน

๒๓. สวนสนุก	๒๔. ลาวตอนใต้
๒๕. มนต์รักทะเลใต้	๒๖. ม่วนซื่นเมืองลาว
๒๗. ทวิภาคสัญญาร	๒๘. แดร์รักคู่ล่าผู้นำรัก
๒๙. ลุยป่าฝ่าฝน	๓๐. ดอยตุง เชียงตุง
๓๑. เกียรติหิมะในสายหมอก	๓๒. ประมวลพระราชดำรัส/ราชาวาท ๑-๕
๓๓. สิงคโปร์สัญญาร	๓๔. เย็นสบายชายน้ำ
๓๕. โอ้รักคืออะไร	๓๖. ชมช่อมาลาตี
๓๗. ขอให้เจ้าภาพจงเจริญ	๓๘. มุ่งไกลในรอยทราย
๓๙. ข้ามฝั่งแห่งฝัน	๔๐. เขมรสามยก
๔๑. ลัดฟ้าล่าวิชาหาอาจารย์	๔๒. บุหงารำไป
๔๓. เยือนถิ่นอินเดียนแดง	๔๔. รอยยิ้มหมิว
๔๕. หยกใสร้ายคำ	๔๖. รัตนพินิจนิเทศการศึกษา
๔๗. อนันต์สยามมิตร	๔๘. ประกาสอุทยาน
๔๙. สวนสนุก	๕๐. ป่าสูงน้ำใส
๕๑. ทนหนาวหน้าร้อน	๕๒. คินถิ่นจีนใหญ่
๕๓. ยามลมหนาว	๕๔. พระราชดำรัสปี ๓๓
๕๕. เทศมหาชาติ	๕๖. กาลเวลาที่ผ่านเลย
๕๗. กำเนิดอนาคต	๕๘. เก็จแก้วประกายกวี

๕๙. ข้าวไทย	๖๐. ความคิดคำนึง
๖๑. แก้วจอมแก่น	๖๒. แก้วจอมชน
๖๓. ขบวนการนกกางเขน	๖๔. ไทยเที่ยวพม่า
๖๕. รัตนประทีป : รวมพระราชดำรัส	๖๖. ผีเสื้อ
๖๗. ลาวเหนือเมื่อปลายหนาว	๖๘. เมฆเห็นน้ำไหล
๖๙. สวนสมุทร	๗๐. กษัตริยานุสรณ์
๗๑. เกาะในฝัน	๗๒. จารึกประสาธหินพนมรุ้ง
๗๓. ชมดอกไม้ไกลบ้าน	๗๔. ทศบารมีในพุทธศาสนาเถรวาท
๗๕. ทัวร์น้องใจ	๗๖. ทศนะจากอินเดีย
๗๗. คำฉันท์ดุริยสังเวทและกาพย์ขับไม้	๗๘. เล่าเรื่องเมืองฝรั่ง
๗๙. วัดพระศรีรัตนศาสดาราม	๘๐. การศึกษากับการพัฒนาประเทศ
๘๑. ส.ค.ส ๒๕๒๓ สำหรับสมาชิกสายใจไทย
๘๒. การพัฒนานวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้การสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น ม.ปลาย
๘๓. ตามรอยพระยุคลบาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในด้านอาหารและโภชนาการ
๘๔. การใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการพัฒนาพื้นที่เกษตรในอำเภอพนัสนิคม และชัยบาดาลจังหวัดลพบุรี
๘๕. การศึกษาความถูกต้องของแผนที่การใช้ที่ดินจากภาพถ่ายดาวเทียมรายละเอียดสูง ซึ่งจำแนกด้วยคอมพิวเตอร์บริเวณจังหวัดนครราชสีมา

๘๖. การเสด็จเยือนประเทศฝรั่งเศส (พิมพ์ในงานศพนายหลวง อินทรสุด ๒๙ ธ.ค. ๒๓)
๘๗. คำฉันท์ดุขุฎีสังเวศและกาพย์ขับไม้กล่อมพระศรีนราวีรุกิจิณี
๘๘. ฉันทดุขุฎีสังเวศสมโภชพระพุทธรมหามณี รัตนปฏิมากร
๘๙. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ
๙๐. เทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ
๙๑. เทพรัตน์ : บทพระราชนิพนธ์บางเรื่องในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
๙๒. บทพระราชนิพนธ์บางเรื่องของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธร เทพรัตนราชสุดา
๙๓. บทเพลงพระราชนิพนธ์ของพลโทหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีบรรเลงสดุดีเนื่องในวันปิยมหาราช ๒๓ ตุลาคม ๒๕๒๔-๒๕๓๖
๙๔. บันทึกเรื่องการปกครองของไทยสมัยอยุธยาและต้นรัตนโกสินทร์
๙๕. ประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ การปฏิรูปการปกครอง
๙๖. พระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีพระราชทานในการสัมมนาโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน และโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ณ ค่ายลูกเสือสกลนคร บ้านนาอ้อย อำเภอมือง จังหวัดสกลนคร
๙๗. พระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรื่องโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา

๙๘. พระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
อุปนายกผู้อำนวยการสภาภาษาชาวไทยในพิธีเปิดการประชุมสภาชาติครั้งที่
๕ เนื่องในโอกาส ครบ ๑๐๐ ปี สภาภาษาชาวไทย วันศุกร์ที่ ๑๘ มิถุนายน
๒๕๓๖ ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์ซีดีจอมเทียน จังหวัดชลบุรี
๙๙. พระราชนิพนธ์บางเรื่องของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารี
๑๐๐. พระราชนิพนธ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
๑๐๑. พระราชนิพนธ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เมื่อทรงพระเยาว์
๑๐๒. รวบรวมบทความประกอบการบรรยายพิเศษ วิชาภูมิศาสตร์ ๑๕๔๗๖๒ :
ปัญหาปัจจุบันภูมิศาสตร์ประเทศไทย
๑๐๓. รวบรวมพระราชนิพนธ์ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๒๐) ของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดาฯ
๑๐๔. รวมพระราชนิพนธ์บางเรื่องของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม
บรมราชกุมารี (ถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดสิรินธรเทพรัตนาราม ศ ๙ ต.ค. ๔๑)

พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี
พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำริในวโรกาสเสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นองค์ประธานประกอบพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ทั่วประเทศ พระองค์เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นองค์ประธานแห่งแรกที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ในการเสด็จพระราชดำเนินทุกแห่ง พระองค์ได้พระราชดำรินวโรกาสเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...ปัจจุบันสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการเรียนรู้ แต่สื่อสำคัญที่เป็นสื่อหลัก คือ หนังสือ ที่จะขาดไม่ได้และต้องมีการพัฒนาต่อไป เช่นเดียวกับสื่ออื่น ๆ

(๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี)

...ห้องสมุดจะต้องจัดหาหนังสือสำหรับเด็กและนำเทปในวิชาที่ขาดแคลนให้มากขึ้นเพื่อเด็กจะได้เรียนรู้และพยายามเพิ่มพื้นที่การใช้สอยในห้องสมุดให้มากขึ้น จึงจะสมบูรณ์ แบบสำหรับเยาวชน

(๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๙ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท)

...การนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องศิลปวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์โบราณคดี และการส่งเสริมอาชีพ การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญ...

(๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๙ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี)

...การจัดหนังสือให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและสำรวจความต้องการประชาชน เป็นสิ่งสำคัญต้องคำนึง สื่อที่เหมาะสมต้องอ่านง่าย เข้าใจง่าย ศึกษาด้วยตนเองได้...

...การจัดห้องสมุดให้ตรงกับสภาพปัญหาของสังคมตามสภาพพื้นที่ เช่น สังคมการเกษตร ก็เน้นเรื่องหนังสือเกษตร เป็นเรื่องสำคัญ...

(๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๘ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร)

...การสืบค้นผู้มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อรวบรวมเผยแพร่ในห้องสมุด เป็นสิ่งสำคัญ ถ้าทุกคนไม่ช่วยกัน สิ่งเหล่านั้นสูญไปหมด...

(๒๙ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ. เมือง จ.ราชบุรี)

...การจัดห้องสมุดเคลื่อนที่ไปยังกลุ่มเป้าหมาย คนที่ขาดโอกาสและไม่มีเวลามาใช้บริการที่ห้องสมุดโดยลักษณะเคลื่อนที่ เช่น กระเป๋า ถุงย่ามหนังสือ จะช่วยคนเหล่านั้นได้... เขาจะไม่พลาดโอกาสการเรียนรู้

(๕ มกราคม ๒๕๓๖ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์)

...การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และส่งเสริมการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องให้กับเด็กและเยาวชน เป็นเรื่องสำคัญมากให้ทุกคนช่วยกัน...

(๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๖ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี)

...การจัดห้องสมุดให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ผสมผสานระหว่างภารกิจในการจัดบริการหนังสือ บริการสื่อและข้อมูล การจัดให้มีหนังสืออ้างอิง อย่างพอเพียง และที่อ่านหนังสืออย่างเหมาะสม...

(๑๓ สิงหาคม ๒๕๓๖ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี)

...การส่งเสริมให้มาใช้บริการห้องสมุด และมีจิตสำนึกที่จะช่วยเหลือ มิให้หนังสือเสียหาย

(๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๖ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี)

...จำนวนสมาชิกห้องสมุดประชาชนแต่ละแห่งให้มีจำนวนมากพอสมควรกับการลงทุนของห้องสมุดแต่ละแห่ง...

(๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม)

...การจูงใจให้ประชาชนมาใช้ห้องสมุด ต้องจัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย และตรงตามความต้องการของผู้ใช้ จึงจะได้ประโยชน์สูงสุด...

(๘ มิถุนายน ๒๕๓๕ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.โพธิ์ทอง จ.อ่างทอง)

...การจัดศูนย์ข้อมูลท้องถิ่น เพื่อสะท้อนความเป็นมาของอดีตและสภาพปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคตของชุมชนโดยให้ความสำคัญต่อข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้รู้ในท้องถิ่น และการนำเสนอในรูปแบบภาพและแผนที่...

(๒๕ กันยายน ๒๕๓๕ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.สิงหนคร จ.สงขลา)

...การจัดห้องสมุดให้เป็นศูนย์การค้นคว้าของนักเรียนนักศึกษาและมีข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและต่างประเทศ

(๒๕๓๑ หอสมุดรัชมังคลาภิเษก วังไกลกังวล อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์) ฯลฯ

พระราชดำริดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของผู้เขียนได้รวบรวมจากการรับเสด็จพระราชดำเนิน เป็นองค์ประธานเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้นำพระราชกระแสพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้มีความเจริญก้าวหน้า และพัฒนาสู่ทิศทางการใหม่ที่จะเป็นรูปแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนของห้องสมุดประชาชนต่อไป

ฟังพระบารมี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สู่ทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

“เฉลิมราชกุมารี” แนวทางใหม่ในการจัดห้องสมุดประชาชน ด้วยพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม ที่มีต่อพลสกนิกรไพร่ฟ้าประชาชน พระราชทานพระราชานุญาตให้ดำเนินการจัดสร้างห้องสมุดประชาชน เพื่อเทิดพระเกียรติในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุ ๓๖ พรรษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๔

ด้วยพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีความจงรักภักดีและสำนึกในพระราชหฤทัยพระองค์ ที่มุ่งมั่นที่จะส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาสำหรับประชาชน จึงได้ร่วมแรงร่วมใจกันจัดสร้างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ขึ้นในพื้นที่ทุกอำเภอที่ยังไม่มีห้องสมุดประชาชน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๔๓ แผนพัฒนา ๑๐ ปี ปัจจุบันมีห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แล้วจำนวน ๘๐ แห่ง

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จึงเป็นสัญลักษณ์แห่งความเทิดทูนบูชาที่ประชาชนไทยมีต่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และเป็นการบุกเบิกทิศทางการใหม่ในการจัดห้องสมุดประชาชน และบริการข่าวสารข้อมูลแก่ประชาชน ซึ่งมีความเป็นมาเกือบหนึ่งร้อยปี

ทิศทางใหม่ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

ด้วยพลังความร่วมมือจากชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้ถวายความจงรักภักดีต่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้บริจาคทรัพย์สินเป็นเงินและที่ดินในการก่อสร้างจำนวนมาก ทำให้เกิดห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ที่มีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ และจัดบริการที่หลากหลาย และการปรับรูปแบบของอาคารให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ เป็นศูนย์การเรียนรู้ของประชาชนอย่างสมบูรณ์แบบที่สุด ตั้งแต่มีห้องสมุดประชาชนเกือบหนึ่งร้อยปี (พ.ศ. ๒๔๕๙ - ๒๕๔๐)

บทบาทหน้าที่ใหม่ของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เกิดจากชุมชนที่ร่วมใจก่อสร้างร่วมกัน จัดกิจกรรม ดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน เริ่มตั้งแต่เริ่มแรกตลอดจนถึงการประเมินผล ห้องสมุดจึงเป็นของชุมชน โดยชุมชนเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ห้องสมุดเปรียบเหมือนบ้านหลังที่สองของเข ชุมชนจึงมีส่วนในการเป็นเจ้าของห้องสมุด ห้องสมุดซึ่งเกิดจากความต้องการของชุมชนบริหารโดยชุมชน ซึ่งต่างกับในอดีตรัฐเป็นฝ่ายให้อย่างเดียว บทบาทใหม่ห้องสมุดประชาชนจะยึดชุมชนเป็นหลัก ตั้งแต่เริ่มการก่อสร้างชุมชนจะมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อชุมชน รัฐเป็นฝ่ายสนับสนุนเท่านั้น

วัตถุประสงค์ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการพัฒนารูปแบบของห้องสมุดประชาชนอำเภอให้เป็นไปตามแนวพระราชดำริในการส่งเสริมให้ชุมชนได้มีห้องสมุด
๒. เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ประชาชนที่ด้อยโอกาส
๓. เพื่อให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ได้มีแหล่งความรู้ สำหรับการค้นคว้าหาความรู้ อย่างทั่วถึง
๔. เพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมการรู้หนังสือ ตลอดจนประชาชนให้มีส่วนร่วมรณรงค์ในการส่งเสริมการอ่าน
๕. เพื่อมุ่งเน้นให้ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นศูนย์กลางสนับสนุนเครือข่ายการเรียนรู้ของสถาบันการศึกษาและเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
๖. เพื่อมุ่งเน้นให้ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นศูนย์ข้อมูลของอำเภอและจังหวัด ที่ให้บริการด้านความรู้ การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายของข้อมูลกับห้องสมุดของสถาบันการศึกษาแห่งอื่นอาทิเช่น ห้องสมุดโรงเรียน หอสมุดวิทยาลัยต่าง ๆ จนถึงระดับมหาวิทยาลัย
๗. เพื่อกระตุ้นให้ประชาชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เห็นความสำคัญของการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการดำเนินโครงการและใช้ประโยชน์จากห้องสมุดให้มากที่สุด

“เฉลิมราชกุมารี”

คุณลักษณะพิเศษ

สำหรับห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” นั้นจะมีคุณลักษณะพิเศษเฉพาะแตกต่างไปจากห้องสมุดประชาชนทั่ว ๆ ไป คือ

๑. ด้านความสมบูรณ์ของสื่อการเรียนรู้มีอย่างครบครัน
๒. เน้นการเรียนรู้จากสื่อหลาย ๆ ประเภท ไม่เน้นเพียงสื่อสิ่งพิมพ์เพียงอย่างเดียว

๓. การนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนรู้ เช่น

- การเรียนรู้จากห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
- การเรียนรู้จากระบบ CD-ROM (ซีดีรอม)
- การเรียนรู้จากสื่อ Computer (คอมพิวเตอร์) แผ่นดิสก์
- การเรียนรู้จากสื่อทางไกล Thai-Com (ไทยคม)
- การเรียนรู้จากสื่อประสม (Multi-media)
- การเรียนรู้จากสื่อครูไฟฟ้า (เรียนรู้ด้วยตนเอง)

ฯลฯ

๔. การดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงาน เป็นเจ้าของห้องสมุดห้องสมุด เป็นของชุมชน ชุมชนเป็นเจ้าของ บริหารงานโดยชุมชน

๕. ห้องสมุดเป็นศูนย์กลางสนับสนุนสื่อ แก่เครือข่ายการเรียนรู้ในหมู่บ้าน และชุมชน

๖. เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน จัดทั้งบริเวณภายนอกและภายใน

๗. การจัดห้องสมุดเข้าสู่ข่ายงานเทคโนโลยีสารสนเทศของอินเทอร์เน็ต(Internet)

บทบาทหน้าที่ของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

๑. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน
๒. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน
๓. ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน
๔. ศูนย์กลางพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน

๑. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน มีกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

๑. ด้านส่งเสริมการอ่านและการค้นคว้า เช่น การประกวดการอ่าน การจัดนิทรรศการ การเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือ การประกวดยอดนักอ่าน การได้วาที การปาฐกถา เป็นต้น

๒. ด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การสาธิต การอภิปราย การบรรยาย การศึกษาดูงานในท้องถิ่น การรวบรวมผลงานของภูมิปัญญาในท้องถิ่น เป็นต้น

๓. ด้านห้องสมุดเคลื่อนที่สู่ชุมชน เช่น การนำถุงยาม ถุงกระเป่า หีบ เรือ รถยนต์เคลื่อนที่ไปตามชุมชน จัดหาหนังสือไปบริการตามจุด หรือหน่วยงานสำคัญ เช่น เรือนจำ โรงเรียน บ้านพักคนชรา โรงพยาบาล เป็นต้น

๔. ด้านส่งเสริมการรวมกลุ่มประชาชนตามความรู้และความสนใจ เช่น กลุ่มสนใจ กลุ่มวิชาชีพ ชมรมต่าง ๆ เช่น ชมรมนักอ่าน ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ชมรมสมุนไพร ชมรมผู้สูงอายุ เป็นต้น

๕. ด้านครอบครัวสัมพันธ์ เช่น จัดให้มีสนามเด็กเล่น จัดมุมเด็กและครอบครัว จัดตามวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันครอบครัว วันตรุษสงกรานต์ เป็นต้น

๒. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชนมีกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

๑. ด้านแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน เช่น แนะนำการศึกษาและอาชีพ ทำเนียบตลาดแรงงาน แหล่งทรัพยากร จัดป้ายนิเทศ ตลาดนัดแรงงานทวิวิชาชีพ ศึกษาดูงาน เป็นต้น

๒. ด้านจัดและให้บริการชุดทดลอง ชุดสาธิตต่าง ๆ เช่น สาธิตการทดลองนวัตกรรมใหม่ ๆ เช่น ระบบน้ำหยด ผักกางมุ้ง การปลูกพืชโดยใช้สารพิษ ทดลองแปลงเกษตรพืชพันธุ์ใหม่ เป็นต้น

๓. การจัดพื้นที่สำหรับบริการ ตามหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนของสถาบันต่าง ๆ เช่น จัดมุมเรียนสายสามัญด้วยวิธีทางไกล, ตนเอง, ชั้นเรียน, มุม มสช. (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช) มุม มร. (มหาวิทยาลัยรามคำแหง) มุมผลงานวิจัย การศึกษาออกโรงเรียน มุมชุดการเรียนรู้สายสามัญ เป็นต้น

“เฉลิมราชกุมารี”

๓. ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน

ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน หรือเป็นศูนย์ประชาคม มีกิจกรรมที่จัดในลักษณะดังนี้

๑. บริการสถานที่จัดประชุม สัมมนา การแสดงผลิดภัณฑ์ เช่น การจัดประชุม สมาชิกชมรม สมาคม และแสดงกิจกรรมของชมรม จัดมุมแสดงสินค้าพื้นเมือง จัดแสดงศิลปวัฒนธรรมชาวบ้าน การแต่งงาน เป็นต้น

๒. จัดกิจกรรมวันสำคัญของชุมชน เช่น วันเด็ก วันแม่ วันพ่อ การบรรยาย เกี่ยวกับเด็กและครอบครัว เป็นต้น

๓. กิจกรรมมอบรางวัลของชุมชน เช่น ด้านศิลปวัฒนธรรม การดำเนินการเชิงธุรกิจ สนามเด็กเล่น สวนสุขภาพ เป็นต้น

๔. ศูนย์กลางพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน

ศูนย์กลางพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน หมายถึง การจัดให้เกิดกระบวนการที่จะเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” กับแหล่งความรู้อื่น ๆ ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การสร้างระบบเครือข่ายภาคพื้นดิน การสร้างเครือข่ายระบบทางไกล (ระบบออนไลน์ (On-line), ระบบอินเทอร์เน็ต (Inter-net) ระบบแลน (Lan) เป็นต้น

กิจกรรมเครือข่ายภาคพื้นดิน

ได้แก่ การหมุนเวียนสื่อสารไปยังชุมชน องค์กร โรงเรียน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ และแหล่งความรู้ใกล้เคียง เป็นต้น

กิจกรรมเครือข่ายระบบทางไกล

ได้แก่ การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารการเรียนรู้ในระบบเครือข่ายทางไกล โดยใช้ระบบทางอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาช่วยกิจกรรมได้แก่

๑. การจัดบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Inter-net)
๒. การจัดบริการข่ายงานระบบแลน (Lan)
๓. การจัดบริการข่ายงานระบบออนไลน์ (On-Line)

อันเนื่องมาจากบารมี

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอสามพรานแห่งนี้ เป็นห้องสมุดที่เกิดขึ้นจากเงินบริจาคของประชาชนที่ไม่ใช่งบประมาณของแผ่นดิน ซึ่งเงินของประชาชนนั้นได้มาจากบารมีของวัดไร่ขิง ที่ประกอบด้วย

- หลวงพ่อวัดไร่ขิง พระประธานในอุโบสถ เป็นที่เคารพนับถือของประชาชนทั่วสารทิศ
- พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ เจ้าอาวาสวัดไร่ขิง ที่มีดำริที่ให้สร้างห้องสมุด และสนับสนุนเงินเป็นจำนวนมากในการจัดสร้างห้องสมุดจนประสบความสำเร็จ

ด้วยบารมีที่กล่าวมานี้ ทำให้เราต้องระลึกถึงและควรจะได้เผยแพร่ให้คนทั้งหลายได้ประจักษ์ซึ่งบารมี ในที่นี้ จึงใคร่ขอเสนอสิ่งที่มีคุณค่าต่อความศรัทธา อันเกิดจากการสร้างคุณประโยชน์ต่อสังคมและประชาชนอย่างมหาศาลและยาวนานตลอดไป โดยขอเสนอสิ่งควรเผยแพร่ ๓ ประการคือ ประวัติวัดไร่ขิง, ประวัติหลวงพ่อวัดไร่ขิง และประวัติพระอุบาลีคุณูปมาจารย์

ประวัติ วัดไร่ขิง

สภาพและที่ตั้งของวัด

วัดไร่ขิง เป็นวัดเก่าแก่ดั้งเดิม ตั้งอยู่ในเขตตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จากหลักฐานต่าง ๆ จนกลายเป็นตำนานของวัด

วัดไร่ขิง เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำท่าจีน หรือแม่น้ำนครชัยศรี ในท้องที่เขตตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๓๕ กิโลเมตร (โดยแยกจากถนนเพชรเกษม ตรงหน้าสวนสามพรานเข้าไปอีกประมาณ ๒ กิโลเมตร)

อาณาเขตของวัดไร่ขิง เฉพาะที่แบ่งเป็นเขตพุทธาวาสและสังฆาวาส มีดังนี้

ทิศเหนือ

จรดแม่น้ำท่าจีน

ทิศใต้

จรดแนวทางรุดผ่านสนามกอล์ฟ

ทิศตะวันออก

จรดตำบลวัดไร่ขิง

ทิศตะวันตก

จรดตลาดท่าตลาด

ลักษณะพื้นที่ของวัด เป็นพื้นที่ราบรูปสี่เหลี่ยม ด้านหน้าวัดมีเขื่อนกั้นตลอดแนวพื้นที่ของวัด ส่วนด้านหลังมีกำแพงล้อมตลอดพื้นที่ขนาบทั้งสองด้านเช่นเดียวกัน

ที่ธรณีสงฆ์

วัดไร่ขิง มีที่ธรณีสงฆ์ทั้งสิ้น ๒๔๔ ไร่ ๘๙ ตารางวา นอกจากนี้จะแบ่งเป็นเขตพุทธาวาส และเขตสังฆาวาสดังกล่าวแล้ว ทางวัดยังได้จัดสร้างสถานศึกษาและสถานพยาบาลขึ้นในที่ธรณีสงฆ์อีก คือ

- โรงเรียนประชาบาลวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ) ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันตก
- โรงเรียนมัธยมวัดไร่ขิง (วัดไร่ขิงวิทยา) ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้
- โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (โครงการในพระราชดำริ) ตั้งอยู่ด้านทิศใต้

สรุปได้ว่า อาณาเขตของวัดไร่ขิงทั้งหมด แบ่งออกเป็นเขตศาสนสถานส่วนหนึ่งกับเขตสาธารณสถานอีกส่วนหนึ่ง โดยมีถนนทางหลวงหมายเลข ๖ ตัดผ่านกลางแบ่งเขตทั้งสองให้อยู่คนละด้านกัน

นามวัดและมูลเหตุที่สร้าง

คำว่า “ไร่ขิง” เป็นชื่อของตำบล ตำบลหนึ่งในเขตอำเภอสามพรานสมัยปัจจุบัน แต่ในอดีต อาจเป็นชื่อของหมู่บ้านหรือชุมชนในแถบนั้นเช่นเดียวกับคำว่า “บางกอก” ซึ่งเคยเป็นชื่อของหมู่บ้านและตำบลในสมัยโบราณ และกลายมาเป็นชื่อของเมืองหลวงในสมัยปัจจุบัน

โดยเหตุที่วัดนี้ถูกสร้างขึ้นในตำบลไร่ขิง ประชาชนจึงขนานนามว่า “วัดไร่ขิง” อนุโลมตามชื่อของตำบล ต่อมาในราวปี พ.ศ. ๒๔๕๖ สมเด็จพระมหาบรมมณเฑียร เจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ เสด็จตรวจเยี่ยมวัดในเขตอำเภอเมืองสามพราน สมเด็จพระเจ้าได้เสด็จไปที่วัดไร่ขิง และได้ทรงตั้งชื่อวัดให้ใหม่ว่า “วัดมงคลจินดาราม (ไร่ขิง)” เมื่อกาลผ่านพ้นมาคงเป็นเพราะความกร่อนของภาษา จึงทำให้วงเล็บนั้นหายไป คงเหลือเพียงคำว่า “ไร่ขิง” ต่อท้ายคำว่ามงคลจินดารามเลยต้องเขียนว่า “วัดมงคลจินดาราม ไร่ขิง” แต่จะอย่างไรก็ตามในทางราชการคงใช้ชื่อเดิมว่า “วัดไร่ขิง”

เกี่ยวกับการสร้างวัดไร่ขิง ยังหาหลักฐานทั้งทางวรรณกรรมและจารึกต่าง ๆ ไม่ได้ จึงจำเป็นต้องอาศัยหลักฐานจากปากคำบอกเล่าของคนรุ่นเก่า ซึ่งเรียกกันว่าตำนาน เล่าสืบ ๆ กันมาว่า

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (พุก)

วัดไร่ขิง สร้างขึ้นเมื่อปีกุน พุทธศักราช ๒๓๙๔ ตรงกับรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ แห่งราชวงศ์จักรี โดยสมเด็จพระพุฒาจารย์ (พุก) เจ้าอาวาสวัดศาลาปูน ตำบลหนองแขก อำเภอบางพลี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำหรับประวัติของสมเด็จพระพุฒาจารย์รูปนี้ พระครูวิจิตรโกศล (สังัด ญาณพล) คณะ ๑๘ วัดมหาธาตุฯ กรุงเทพมหานคร ได้เขียนไว้ว่า

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (พุก) เป็นชาวเมืองนครชัยศรี เกิดในสมัยรัชกาลที่ ๑ เมื่อวันที่จันทร์ เดือน ๓ แรม ๑๑ ค่ำ ปีชวด จุลศักราช ๑๑๕๖ พุทธศักราช ๒๓๓๗ เข้ามาอยู่กรุงเทพฯ แต่ยังไม่ถึงรัชกาลที่ ๔ เมื่อปีกุน พุทธศักราช ๒๓๙๔ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ขึ้นเป็นพระราชาคณะ ชั้นธรรมราชานุวัตร และโปรดเกล้าฯ ให้ขึ้นไปครองวัดศาลาปูนวรวิหาร เป็นเจ้าคณะใหญ่กรุงเทพฯ ต่อมารัชกาลที่ ๕ ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นสมเด็จพระราชาคณะเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๒๒ (ตรงกับวันพุธ เดือน ๔ แรม ๘ ค่ำ ปีเถาะ) สมเด็จพระพุฒาจารย์ (พุก) ถึงมรณภาพในสมัยรัชกาลที่ ๕ เมื่อปีวอก พุทธศักราช ๒๔๒๗ อายุ ๙๑ ปี ในการพระราชทานเพลิงศพท่านพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปเป็นประธาน พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ และสมเด็จพระราชกุมารี รูปหล่อเท่าตัวจริงของท่านประดิษฐานอยู่ในกุฏิวัดศาลาปูนวรวิหารทราบเท่าทุกวันนี้

ในสมัยที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงสถาปนากรุงธนบุรี ในปี พุทธศักราช ๒๓๑๔ นั้นเอง ท่านได้ชักชวนพุทธศาสนิกชนในย่านนั้น ช่วยกันดำเนินการก่อสร้างวัดไร่ขิงขึ้น เมื่อการสร้างอุโบสถอันเป็นหลักชัยของวัดแล้วเสร็จลง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จึงได้อัญเชิญพระพุทธรูปสำคัญองค์หนึ่ง ลงมาจากกรุงเทพฯ เพื่อประดิษฐานเป็นพระประธานประจำอุโบสถสืบมา สำหรับพระพุทธรูปองค์นี้ตำนานเล่าว่าได้นำมาจากวัดศาลาปูน แล้วยังมีรอยปรากฏให้เห็นอยู่จนทุกวันนี้ในพระอุโบสถวัดศาลาปูน เมื่อขึ้นไปสืบดูหลักฐานแล้ว เห็นว่าไม่ตรงกับองค์จริงที่วัดไร่ขิง เพราะพระพุทธรูปองค์นี้เป็นพระใหญ่พอสมควร อีกทั้งไม่มีหลักฐานปรากฏเลย เมื่อตรวจดูประวัติและผลงานของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไม่

การก่อสร้างวัดไร่ขิง ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (พุก) ก็ถึงแก่มรณภาพลง ดังนั้น งานทุกอย่างจึงตกเป็นภาระธุระของ พระธรรมราชาวุฒิวร (อาจ) เจ้าอาวาสวัดศาลาปูนรูปที่ ๖ ซึ่งเป็น หลานชายของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ในการก่อสร้างวัดไร่ขิงจนแล้วเสร็จ อันนี้แสดงให้เห็นว่า สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช มีความผูกพัน เอาใจใส่และเป็นห่วงวัดไร่ขิงตลอด ชีวิตของท่าน ข้าพท่านยังได้สั่งหลานของท่านให้ช่วยรับภาระต่ออีกด้วย

“เฉลิมราชกุมารี”

นี่คือตำนานมาแล้วสี่ปี ๗ กันมาช้านาน จึงสรุปว่า สมเด็จพระพุฒาจารย์ (พุก) เป็นผู้สร้างอุโบสถวัดไร่ขิง และอัญเชิญหลวงพ่อดำไว้ขึงลงมาประดิษฐานในอุโบสถด้วย

อีกตำนานหนึ่งมีว่า ก่อนแต่ที่สมเด็จพระพุฒาจารย์ (พุก) จะลงไปวัดไร่ขิงนั้น วัดนี้มีปรากฏอยู่แล้ว หากแต่เป็นวัดเล็ก ๆ วัดหนึ่งในชนบท และโดยที่สมเด็จพระพุฒาจารย์ เป็นชาวนครชัยศรี ท่านจึงมีความคุ้นเคยกับบรรดา วัดต่าง ๆ ในเขตนั้นเป็นอย่างดี วันหนึ่ง เมื่อท่านเข้าไปในอุโบสถวัดไร่ขิง กราบพระประธานแล้วหันไปพูดกับท่านเจ้าอาวาสในสมัยนั้นว่า “แห่มสร้างโบสถ์เสียใหญ่โต แต่พระประธานเล็กไปหน่อย” ท่านเจ้าอาวาสจึงกราบเรียนท่านว่า “วัดไร่ขิงเป็นวัดจน ๆ นะขอรับ ไม่สามารถสร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่ ๆ ได้หรอกขอรับ” สมเด็จพระพุฒาจารย์ จึงเอ่ยขึ้นว่า “เฮอ ที่วัดนม (วัดศาลาลาน) มีอยู่องค์หนึ่ง ขึ้นไปเอามาซิ” เมื่อสมเด็จพระพุฒาจารย์ กลับขึ้นกรุงเก่าไปแล้ว ท่านเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง พร้อมด้วยคณะกรรมการวัดได้เดินทางไปยังวัดศาลาลาน และอัญเชิญพระพุทธรูปองค์ดังกล่าวลงมา โดยใช้ไม้ไผ่มัดเป็นแพล่องลงมาตามลำน้ำเจ้าพระยา เข้าแม่น้ำท่าจีนหรือแม่น้ำนครชัยศรี ตามลำดับจนกระทั่งถึงวัดไร่ขิง ประชาชนพากันอัญเชิญขึ้นมาประดิษฐานเป็นพระประธานประจำอุโบสถแทนองค์เดิมแต่นั้นมา

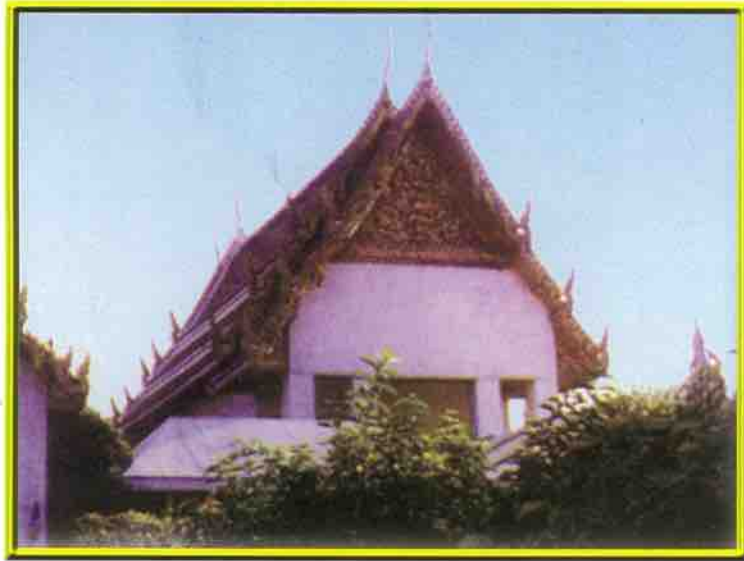
จากคำบอกเล่าข้างบนนี้ ทำให้สันนิษฐานว่า วัดไร่ขิง หรือวัดมงคลจินดารามไร่ขิงนี้ มีมาก่อนสมัยสมเด็จพระพุฒาจารย์ (พุก) เป็นแน่ แต่จะสร้างขึ้นเมื่อไรนั้นยังไม่มีหลักฐานยืนยันชัดเจน ขอฝากให้ท่านผู้สนใจค้นคว้าต่อไปเพื่อเป็นประโยชน์ทั้งแก่วงการพระศาสนาและประวัติศาสตร์ของชาติไทยอีกด้วย ตกที่ว่าวัดไร่ขิงสร้างมาประมาณ ๑๓๒ ปี นับตั้งแต่สมัยของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (พุก) เจ้าคณะใหญ่กรุงเก่า

แต่นั้นมา

ปูชนียสถานและปูชนียวัตถุภายในวัด

๑. พระอุโบสถ

มีลักษณะเป็นทรงโรง ศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีขนาด กว้าง ๔ วา ๒ ศอก ยาว ๑๒ วา สูง ๘ วาเศษ ฝาผนังก่ออิฐถือปูน หน้าบันแกะสลักเป็นลายพุดतालทั้งสิ้น ติดช่อฟ้าใบระกาหางหงส์ หลังคามุงด้วยกระเบื้องเคลือบสลับสี ชุ่มประตูปั้นลายปูนปั้นเครือเถา บานประตูด้านนอกเป็นลายรดน้ำรูปท้าวจตุโลกบาล ด้านในเป็นภาพ สี่รูปอสุรยักษ์ เขี้ยวกาง และอื่น ๆ ติดพันด้วยสัตว์ประหลาดตาม จินตนาการของช่างเขียนในสมัยนั้น บางหน้าต่างเป็นลายรดน้ำรูปต้นไม้ พร้อมด้วยสิ่งสาราสัตว์ ด้านในเป็นภาพเขียนสีรูปดอกไม้ ส่วนชุ่ม หน้าต่างเป็นรูปปั้นลายเครือเถา เช่นเดียวกับชุ่มประตูปั้น

๒. พระประธาน

พระประธานในอุโบสถวัดไร่ขิง หามีพระนามเฉพาะไม่
ประชาชนทั่วไป มักเรียกกันว่า “หลวงพ่อวัดไร่ขิง” अनुโลมตาม
ชื่อวัด พระพุทธรูปองค์นี้น่าจะเป็นเนื้อทองสัมฤทธิ์ ประทับนั่ง
ปางมารวิชัยแบบประยุกต์ พระรูปมีลักษณะผิ้วฝ้ายคล้ายเชียงแสน
พระหัตถ์เรียวงามตามแบบสุโขทัย แต่เฉพาะพระพักตร์ดูคล้าย
รัตนโกสินทร์ ประดิษฐานเหนือฐานชุกชี มีขนาดกว้าง ๔ ศอก
๒ นิ้ว ๔ ศอก ๑๖ นิ้วเศษ

๓. วิหารประจำทิศ

ภายในกำแพงแก้วรอบอุโบสถ มีวิหารประจำทิศต่าง ๆ ทั้ง ๔ ทิศ เป็นทรงโรงเช่นเดียวกับอุโบสถ หากแต่ย่อส่วนต่าง ๆ ให้เล็กลงหลังคามุงด้วยกระเบื้องดินเผา ๓ หลัง และมุงด้วยกระเบื้องเคลือบสี ๑ หลัง ติดช่อฟ้าใบระกา หางหงส์เป็นปูนปั้นหน้าบันใช้ปูนปั้นเป็นลายเทพพนม ไม่มีซุ้มประตูหน้าต่าง และภายในไม่มีภาพจำหลักหรือภาพเขียนใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นที่เก็บวัตถุอุปกรณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับเขตพุทธาวาส เช่น พระพุทธรูปจำลอง หลวงพ่อวัดไร่ขิง เป็นต้น วิหารด้านทิศตะวันตกก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๑ ด้านทิศเหนือสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๒ ด้านทิศตะวันออกก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ ด้านทิศใต้สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๔

๔. ศาลาจตุรมุข

ตั้งอยู่ด้านหน้าและด้านหลังของอุโบสถ เป็นศาลาทรงไทย ๔ มุข มุงด้วยกระเบื้องเคลือบสี ติดข้อฟ้าใบระกาหน้าบันทั้ง ๔ ด้าน มีภาพปูนปั้นเป็นเรื่องราวพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงปรินิพพาน และแบ่งพระบรมสารีริกธาตุ ขอบล่างเป็นรูปปั้นราหูอมจันทร์ตลอด เป็นศาลาโปร่ง ปลายเสาทุกต้นมีบัวหงาย ศาลาจตุรมุขทั้ง ๒ หลังนี้สร้างขึ้นในสมัยพระราชบัญญัติ (บัญญัติอินทปณฺณ) เจ้าอาวาสรูปปัจจุบัน หลังที่อยู่ด้านหน้าอุโบสถ ปัจจุบันเคยใช้เป็นที่ทำการชั่วคราวของมูลนิธิเมตตาประชาวัฑฒ์ (วัดไร่ขิง) ส่วนที่อยู่ด้านหลังอุโบสถใช้เป็นสถานบริการรูป เทียนทอง และดอกไม้ในงานเทศกาลประจำปีของวัดไร่ขิง

๕. มณฑปกลางสระน้ำ

เป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรูปบาทจำลอง ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันตกของอุโบสถ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ โดยการนำของ พระครูนวมการโสภณ (เดิม จันทโสภณ) พร้อมด้วยคณะศิษยานุศิษย์ของท่าน มีกำแพงแก้วล้อมทั้ง ๔ ด้าน และมีซุ้มประตูขึ้น-ลง ทั้ง ๔ ด้านเช่นกัน แต่ละซุ้มมีรูปปั้นยักษ์คู่ประจำอยู่คู่จันายทวารบาล เปิดให้ประชาชนเข้านมัสการทุกวัน

๕๔ ที่ระลึก...พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี”

ลำดับเจ้าอาวาสปกครองวัด

เจ้าอาวาสวัดไร่ขิง เท่าที่มีหลักฐานค้นพบมีจำนวน ๙ รูป
ซึ่งปกครองดูแลวัดมาตามลำดับ ดังนี้-

๑. หลวงพ่อจาด
๒. หลวงพ่อคง
๓. หลวงพ่อรักษ์
๔. หลวงพ่อมัย
๕. พระอธิการใช้ ปติภูโฐ รักษาการแทนเจ้าอาวาส
วัดไร่ขิง ประมาณ ๒๐ ปี จึงได้รับแต่งตั้งเป็น
เจ้าอาวาส เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๕
มรณภาพเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๗
๖. พระครูมงคลวิลาส (เฉย กิตติธโร)
พ.ศ. ๒๔๗๘ - ๒๕๐๐
๗. พระอาจารย์ชื่น ปฏิภาโร
รักษาการแทนเจ้าอาวาสอยู่ระยะหนึ่งแล้วลาออก
๘. พระครูถาวรวิทยาคม (เพิ่ม ธิญฺโจ)
อดีตเจ้าอาวาสวัดสรรเพชญ์และเจ้าคณะตำบล
ยายชา ได้รักษาการแทนต่อมาจนถึงปี พ.ศ.
๒๕๐๓
๙. พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (ปัญญา อินฺทปณฺโณ)
เปรียญธรรม ๖ ประโยค เป็นเจ้าอาวาสเมื่อปี
๒๕๐๓ จนถึงปัจจุบัน

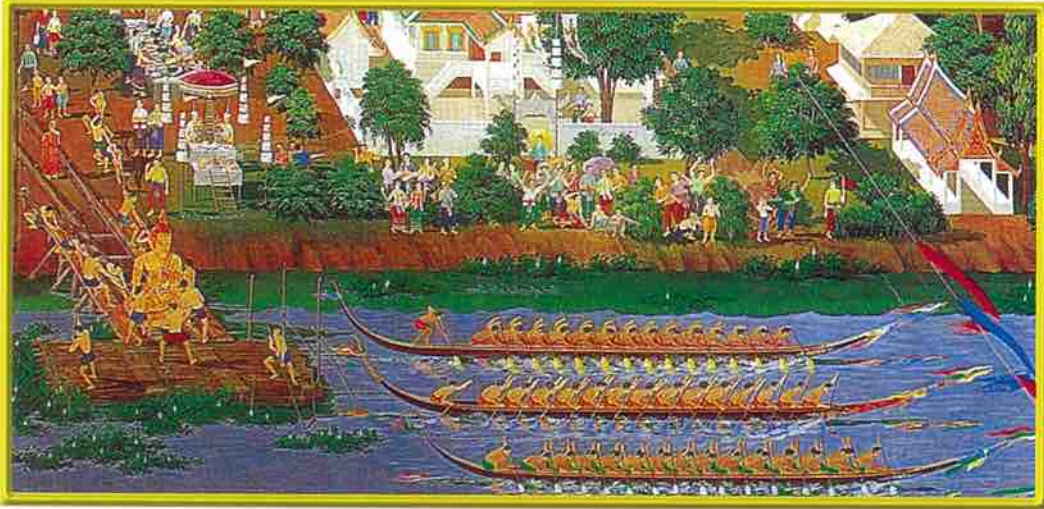

ประวัติ หลวงพ่อวัดไร่ขิง

หลวงพ่อดาวเรือง ไม่ปรากฏนามเฉพาะ แต่ประชาชนทั่วไปมักเรียกกันว่า "หลวงพ่อดาวเรือง" अनुโลมตามชื่อวัด พระพุทธรูปองค์นี้ น่าจะเป็นเนื้อทองสัมฤทธิ์ ประทับนั่งปางมารวิชัยแบบประยุกต์ พระรูปมีลักษณะผิ่ผายคล้ายเชียงแสน พระหัตถ์เรียงงามตามแบบสุโขทัย แต่เฉพาะพระพักตร์ดูคล้ายรัตนโกสินทร์ ประดิษฐานเหนือฐานชุกชี มีขนาดหน้ากว้าง ๔ ศอก ๒ นิ้ว สูง ๔ ฟุต ๑๖ นิ้วเศษ

“เฉลิมราชกุมารี”

พระพุทธรูปองค์นี้ ถูกอัญเชิญลงมาจากกรุงเก่า (พระนครศรีอยุธยา) เป็นพระพุทธรูปที่มีประชาชนนับถือมาก และโดยเหตุที่อัญเชิญพระพุทธรูปองค์นี้มาประดิษฐานใน อุโบสถวัดไร่ขิงนั้น ตรงกับวันพระขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๕ และวัน นั้นเป็นวันสงกรานต์พอดี จึงมีประชาชนมาชุมนุมกันมาก ใน ขณะที่หลวงพ่อขึ้นจากแพสู่ประรำพิธีนั้น เกิดอัศจรรย์ แสงแดด ที่แผดจ้ากลับพลันหายไป ความร้อนระอุในยามสงกรานต์กลาง เดือนห้า บังเกิดเมฆดำทะมึน ลมปั่นป่วน ฟ้าคะนองก้องนภาภาค บันดาลให้ฝนโปรยลงมา ยังความเย็นฉ่ำใจทั่วหน้าทุกคนในที่นั้น เกิดความยินดีโสมนัส พวกนักอธิษฐานจิตเป็นอันเดียวกันว่า “หลวงพ่อจกทำให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุข ดับความร้อน คลาย ความทุกข์ให้หมดไป ดุจสายฝนที่เมทนีดลให้ชุ่มฉ่ำ เจริญ งอกงามด้วยอัญญาหาร ฉะนั้น” และบัดนี้ก็ปรากฏเป็นความจริง แจ่มแจ้งประจักษ์ ว่าหลวงพ่อได้บันดาลให้เกิดสภาพการณ์อย่างนั้น แก่ทุกคนที่ประพฤติตามโดยแท้จริงและในกาลต่อไป

นับแต่ปีที่หลวงพ่อดีมาได้มาประดิษฐานบนแท่นชุกชี เป็นพระประธานในอุโบสถวัดไร่ขิง แล้วประชาชนก็พากันมาเคารพสักการะมิได้ขาด ทางวัดได้กำหนดถือเอาวันกลางเดือนห้าเป็นวันสำคัญจัดงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดีตลอดมาจนถึงปัจจุบัน วัดไร่ขิงเป็นวัดที่มีชื่อเสียงวัดหนึ่งภายใต้บารมีของหลวงพ่อดีสำหรับความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อดีวัดไร่ขิงนั้น ประชาชนได้ประสบการณ์หลายคนได้เล่าให้พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ และท่านได้เขียนหนังสือเพื่อเผยแพร่ ท่านได้เขียนประวัติหลวงพ่อดีวัดไร่ขิงไว้ในคำนำหนังสือเรื่องประวัติวัดและหลวงพ่อดีวัดไร่ขิง หากหลักฐานที่มาจากวัดศาลาปูน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และหลักฐานเกี่ยวกับสมเด็จพระพุฒาจารย์ (พุก) ผู้สร้างวัดไร่ขิง และนำหลวงพ่อดีวัดไร่ขิงมาประดิษฐานไม่ได้แน่ชัด เพียงได้ฟังเล่าจากผู้คนเชื่อถือ มีผู้พูดว่าเป็นพี่น้องกับหลวงพ่อดีพุทธไสยา จังหวัดฉะเชิงเทรา และหลวงพ่อดีวัดบ้านแหลม (วัดเพชรสมุทรวรวิหาร) จังหวัดสมุทรสงคราม สันนิษฐานว่าผู้เลื่อมใสศรัทธา นำเครื่องสักการะถวายคล้าย ๆ กัน จึงเชื่อว่าเป็นพี่น้องกัน การเข้าใจว่าเป็นองค์เดียวกัน แต่เปลี่ยนอิริยาบถต่าง ๆ กันมากกว่า การเขียนประวัติหลวงพ่อดีวัดไร่ขิง มีจุดประสงค์ให้คนรู้จักในแง่ธรรมดา ๆ บนพื้นฐานในรูปเหตุผลมากกว่า เพราะยังหาหลักฐานที่ทำให้เกิดความมั่นใจยาก แต่อย่างไรก็ตาม ได้รับรู้เรื่องราวจากผู้ที่เคยเชื่อถือหลายท่านที่เชื่อมั่นในอภินิหารของหลวงพ่อดีวัดไร่ขิง จึงได้เขียนรวบรวมเรื่องราวไว้ให้ผู้อ่านได้ศึกษา เพื่อให้เป็นหลักไว้พิจารณาถึงการดำเนินชีวิตที่ใช้ธรรมะเป็นหลัก

ประวัติและผลงาน

พระอุบาลีคุณูปมาจารย์

(ปัญญา อินฺทปณฺโณ ป.ธ. ๖)

เจ้าอาวาสวัดไร่ขิง และที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๔

ผู้อุปถัมภ์การก่อสร้างห้องสมุดประชาชน

“เฉลิมราชกุมารี”

๑. ประวัติส่วนตัว

๑.๑ ชื่อ

พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ ฉายา อินฺทปญฺโญ อายุ ๘๒ ปี พรรษา ๖๑ ปี วิทยฐานะ ป.ธ.๖, น.ธ.เอก วัดไร่ขิง (พระอารามหลวง) ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดไร่ขิงและที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๔

๑.๒ สถานะเดิม

นามเดิม ปัญญา นามสกุล ทิพย์มณฑา เกิดวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ที่บ้านบางแก้ว อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม บิดาชื่อ นายเป้ มารดาชื่อ อุบลิกา แซ่ม ทิพย์มณฑา อาชีพ กสิกรรม

๒. ประวัติการศึกษา

บรรพชา เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๔๗๗ ขณะอายุ ๑๒ ขวบ ณ วัดกลางบางแก้ว ตำบลนครชัยศรี อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยมีพระครูปัจจุสมิทธิศบฺรหาร (เกิด) วัดจันทราย ตำบลจันทราย อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เป็นพระอุปัชฌาย์

อายุ ๒๐ อุปสมบท เมื่อวันที่พุทธขึ้น ๕ ค่ำ เดือน ๘ ตรงกับวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๕ ณ วัดกลางบางแก้ว ตำบลนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยมีพระพุทธรวิถีนายก (เพิ่ม ปุณฺณวสฺโน) เป็นพระอุปัชฌาย์ พระธรรมธรมูล วัดกลางบางแก้ว เป็นกรรมวาจาจารย์ พระอาจารย์ชด จิตตธมฺโม วัดกลางบางแก้ว เป็นพระอนุสาวนาจารย์

พ.ศ. ๒๔๘๕ สอบไล่ได้ ป.ธ.๓ ณ วัดกลางบางแก้ว
พ.ศ. ๒๔๘๖ สอบไล่ได้ ป.ธ.๔ ณ วัดกลางบางแก้ว
พ.ศ. ๒๔๘๗ สอบไล่ได้ น.ธ.เอก ณ วัดกลางบางแก้ว
พ.ศ. ๒๔๙๓ สอบไล่ได้ ป.ธ.๕ ณ วัดกลางบางแก้ว

พ.ศ. ๒๕๙๕ สอบไล่ได้ ป.ธ.๖ ณ วัดพระปฐมเจดีย์
 พ.ศ. ๒๕๙๖ สอบไล่ได้ประโยคครูพิเศษ มูล (พ)

มีความชำนาญวิชาพิมพ์ดีดสัมผัสภาษาไทย โดยฝึกฝนใช้ด้วยตนเอง
 และมีความชำนาญในการควบคุมการก่อสร้าง ทั้งนี้ด้วยประสบการณ์และ
 ความเป็นผู้ใฝ่รู้ด้วยตนเอง

๓. ประวัติการทำงาน

๓.๑ งานการปกครอง

- พ.ศ. ๒๕๙๖ เป็นพระธรรมธรจังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง
- พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นพระอุปัชฌาย์
- พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นเจ้าคณะจังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสวัดพระงาม
- พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นผู้รักษาการแทนเจ้าคณะจังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นรองเจ้าคณะภาค ๑๔ (จังหวัดนครปฐม
 จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัด
 สมุทรสาคร)
- พ.ศ. ๒๕๓๓ รับพระบัญชาแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง
 (พระอารามหลวง)
- พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นเจ้าคณะภาค ๑๔
- พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๔

“เฉลิมราชกุมารี”

๓.๒ งานการศึกษา

- พ.ศ. ๒๔๘๕ เป็นครูสอนปริยัติธรรม
- พ.ศ. ๒๔๘๖ เป็นกรรมการตรวจประโยคนักธรรมสนามหลวง
- พ.ศ. ๒๔๘๘ เป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนบาลีวัดตุ๊กตา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. ๒๔๙๕ เป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนสหศึกษาบาลี วัดพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. ๒๔๙๕ เป็นผู้รักษาการแทนศึกษาอำเภอเมืองนครปฐม
- พ.ศ. ๒๔๙๘ เป็นศึกษาจังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. ๒๕๐๑ เป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนบาลีวัดอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นเจ้าสำนักโรงเรียนบาลีวัดไร่ขิง เป็นผู้อุปถัมภ์โรงเรียนวัดไร่ขิง(สุนทรอุทิศ) เป็นผู้อุปถัมภ์โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษา ซึ่งปัจจุบันคือ โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา
- พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นกรรมการอุปถัมภ์โรงเรียนเพิ่มวิทยามูลนิธิ อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นกรรมการตรวจประโยคบาลีสนามหลวง
- พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ วัดไร่ขิง
- พ.ศ. ๒๕๑๘ -ปัจจุบัน เป็นผู้อำนวยการฝึกซ้อมอบรมบาลีก่อนสอบของ คณะสงฆ์ภาค ๑๔
- พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดไร่ขิง

๓.๓ งานการเผยแผ่

- พ.ศ. ๒๔๙๖ เป็นพระธรรมทูต อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. ๒๔๙๖ เป็นอนุกรรมการอบรมประชาชน (อ.ก.ช.)
- พ.ศ. ๒๕๐๓ -ปัจจุบัน อบรมพระภิกษุสามเณรภายในวัดเสมอหลังเวลา ทำวัตรเช้า - เย็น

- พ.ศ. ๒๕๐๓ - ปัจจุบัน อบรมศีลธรรมแก่ศิษย์วัดและนักศึกษาที่พักอยู่ในวัด พร้อมกับให้มีกรไหว้พระสวดมนต์เป็นประจำ
- พ.ศ. ๒๕๐๓ - ปัจจุบัน อบรมอุบาสกอุบาสิกา ที่มารักษาอุโบสถศีลในวัดเป็นประจำ
- พ.ศ. ๒๕๐๘ - ปัจจุบัน ร่วมมือกับทางคณะสงฆ์และทางราชการ ออกอบรมประชาชนตามท้องถิ่นต่างๆ ในเขตปกครองเสมอ
- พ.ศ. ๒๕๑๒ - ปัจจุบัน เป็นผู้อำนวยการฝึกซ้อมอบรมพระอุปัชฌาย์ในเขตภาค ๑๔
- พ.ศ. ๒๕๑๗ - ปัจจุบัน เป็นผู้บรรยายถวายเป็นความรู้แก่พระสังฆาธิการทั้งในเขตปกครองและนอกเขต เป็นประจำ

๔. ความดีความชอบที่ได้รับ

๔.๑ สมณศักดิ์

๕ ธันวาคม ๒๕๐๐

ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นเอกที่
พระครูทักษิณานุกิจ

๕ ธันวาคม ๒๕๐๕

ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญที่
พระปัญญาวิมลมุณี

๕ ธันวาคม ๒๕๑๑

ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นราชที่
พระราชปัญญาภรณ์

๕ ธันวาคม ๒๕๒๕

ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นเทพที่
พระเทพวรเวที

๕ ธันวาคม ๒๕๓๓

ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นรองสมเด็จพระราชาคณะชั้นธรรมที่
พระธรรมมหาวิธานวัตร

๕ ธันวาคม ๒๕๓๙

ได้รับพระราชทานสถาปนาสมณศักดิ์ เป็นรองสมเด็จพระราชาคณะชั้น
หิรัณยบัฏ ในราชทินนามที่ พระอุบาลีคุณูปมาจารย์

๔.๒ เกียรติคุณ

- พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณผู้บำเพ็ญประโยชน์ด้านการศึกษา
จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณผู้บำเพ็ญประโยชน์ด้านการศึกษา
ประถมศึกษา จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- พ.ศ. ๒๕๒๗ ได้รับโล่เกียรติยศแสดงว่าบริจาคตัญฑ์ซื้อที่ดิน มอบให้
โรงเรียนภัทรญาณวิทยา จังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. ๒๕๒๗ ได้รับโล่เกียรติยศแสดงว่าอุปถัมภ์การจัดงานครบรอบ ๖๐ ปี
ของสมาคมศิษย์เก่าพลศึกษา
- พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้รับโล่เกียรติยศแสดงว่าให้การอุปการคุณแก่สมาคมนัก
หนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย
- พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้รับโล่เกียรติยศแสดงว่า ได้มอบเงินสมทบทุน “มูลนิธิคน
หนังสือพิมพ์”
- พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้รับพระราชทานเกียรติคุณบัตรและเสมาธรรมจักรใน
ฐานะบุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาประเภท
“ส่งเสริมพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนา” จาก
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้รับปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (สาขาครุ
ศาสตร์) จากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
- พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้รับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (สาขาการ
พัฒนาชุมชน) จากสภาการฝึกหัดครู
- พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้รับโล่เกียรติคุณแสดงว่า เป็นผู้ให้การสนับสนุนกิจกรรม
ของสมาคมไปรษณีย์โทรเลข

- พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับโล่เกียรตินิยมแสดงว่าให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ“เรื่องเทคนิคการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม” Sensitivity Training
- พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับโล่เกียรตินิยมแสดงว่า เป็นผู้ให้ความอนุเคราะห์ปรับปรุงห้องบริการโลหิตทัศนวัสดุในหอสมุดและโครงการห้องสมุดสู่ชนบท ของวิทยาลัยครูนครปฐม
- พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้รับโล่เกียรตินิยมแสดงว่า เป็นผู้จัดสร้างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
- พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับโล่เกียรตินิยมแสดงว่า เป็นผู้ให้การอุปถัมภ์แก่โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จากกรมสามัญศึกษา
- พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้รับโล่เกียรตินิยมแสดงว่า เป็นบุคคลดีเด่นแห่งวงการศึกษาระดับชาติสาขาการพัฒนาชุมชน จากสมาคมศึกษานิเทศก์แห่งประเทศไทย
- พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้รับปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (สาขาประชากรศึกษา) จากมหาวิทยาลัยมหิดล
- พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้รับโล่เกียรตินิยมแสดงว่า เป็นบุคคลดีเด่นด้านบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนาพัฒนาสังคม การศึกษาและวัฒนธรรมไทย จากผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้รับโล่เกียรตินิยมแสดงว่า เป็นผู้ทำคุณประโยชน์ต่อเยาวชนดีเด่นจากรองนายกรัฐมนตรี
- พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณในฐานะผู้มีอุปการคุณต่อวงการห้องสมุด จากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการพัฒนาชุมชน จากสถาบันราชภัฏนครปฐม

๕. ผลงานดีเด่น

➔ พัฒนาด้านศาสนา

๕.๑ การบูรณะ ซ่อมแซมและสร้างใหม่เกี่ยวกับถาวรวัตถุทางศาสนา

- บูรณะซ่อมแซมอุโบสถ
- ปรับปรุงเสนาสนะที่อยู่อาศัยของพระสงฆ์และสามเณร พร้อมทั้งสร้างใหม่ให้เพียงพอ
- สร้างมณฑปสำหรับประดิษฐานพระพุทธรูปจำลอง
- สร้างเขื่อนกั้นน้ำคอนกรีตเสริมเหล็กหน้าวัด
- สร้างศาลาท่าน้ำและเป็นที่พักชั่วคราวของคนเดินทาง
- สร้างอาคารเรียนปริยัติธรรม สร้างโรงอาหารสำหรับพระภิกษุสามเณร
- สร้างสุสาน ฌาปนสถาน ศาลาบำเพ็ญกุศล
- ซื้อที่ดินเพิ่มเติมเพื่อสร้างสวนราชการ
- สร้างถนนคอนกรีต
- สร้างกำแพงวัด
- สร้างตึกเอนกประสงค์
- สร้างศูนย์ปฏิบัติธรรม
- บูรณะซ่อมแซมอุโบสถครั้งที่ ๒
- บูรณะซ่อมแซมศาลาการเปรียญ

๕.๒ งานด้านการศึกษาพระปริยัติธรรม

- พระปริยัติธรรมแผนกนักธรรม จัดสอนทั้งชั้นนวกะและชั้นนักธรรมตรี โท เอก
- พระปริยัติธรรมแผนกบาลี ได้เริ่มสอนเมื่อปี ๒๕๐๓ ตั้งแต่ประโยค ๑ - ๒ จนถึงประโยคสูงสุดและได้เป็นสำนักเรียนจัดการศึกษาดีเด่นเป็นที่ยอมรับในวงการคณะสงฆ์
- งานอบรมบาลีก่อนสอบ
- โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่วัดไร่ขิง สำหรับพระภิกษุสามเณร

➔ พัฒนาทางการศึกษา

- พัฒนาโรงเรียนวัดไร่ขิงอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน
- พัฒนาโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา
- พัฒนาวิทยาลัยครูนครปฐม (สถาบันราชภัฏนครปฐม)
- พัฒนาวิทยาลัยการอาชีพ (ศูนย์ฝึกวิชาชีพนครปฐม) วัดไร่ขิง
- พัฒนาสถาบันผู้บริหารการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ
- โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยนครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม)
- งานการศึกษานอกโรงเรียน
- ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา ๑

“เฉลิมราชกุมารี”

➔ พัฒนาด้านสาธารณสุข

- สร้างโรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง)
- สร้างโรงกรองน้ำสำหรับใช้ดื่ม

➔ งานด้านการทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อมและแก้ปัญหา
มลภาวะ

- รณรงค์การปลูกต้นไม้
- รณรงค์ประชาชนให้สร้างร่วมให้ถูกสุขลักษณะ
- รณรงค์ประชาชนไม่ให้ทิ้งสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ลงแม่น้ำ
- จัดระเบียบร้านค้า
- จัดทำเขตอภัยทานเพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ขยายพันธุ์ปลาและรักษาแม่น้ำ

➔ งานด้านส่งเสริมวัฒนธรรม

- จัดสร้างพิพิธภัณฑ์วัดไร่ขิง
- ให้จิตรกรเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนัง ภายในอุโบสถ ภายในอาคารพิพิธภัณฑ์ ภายในห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

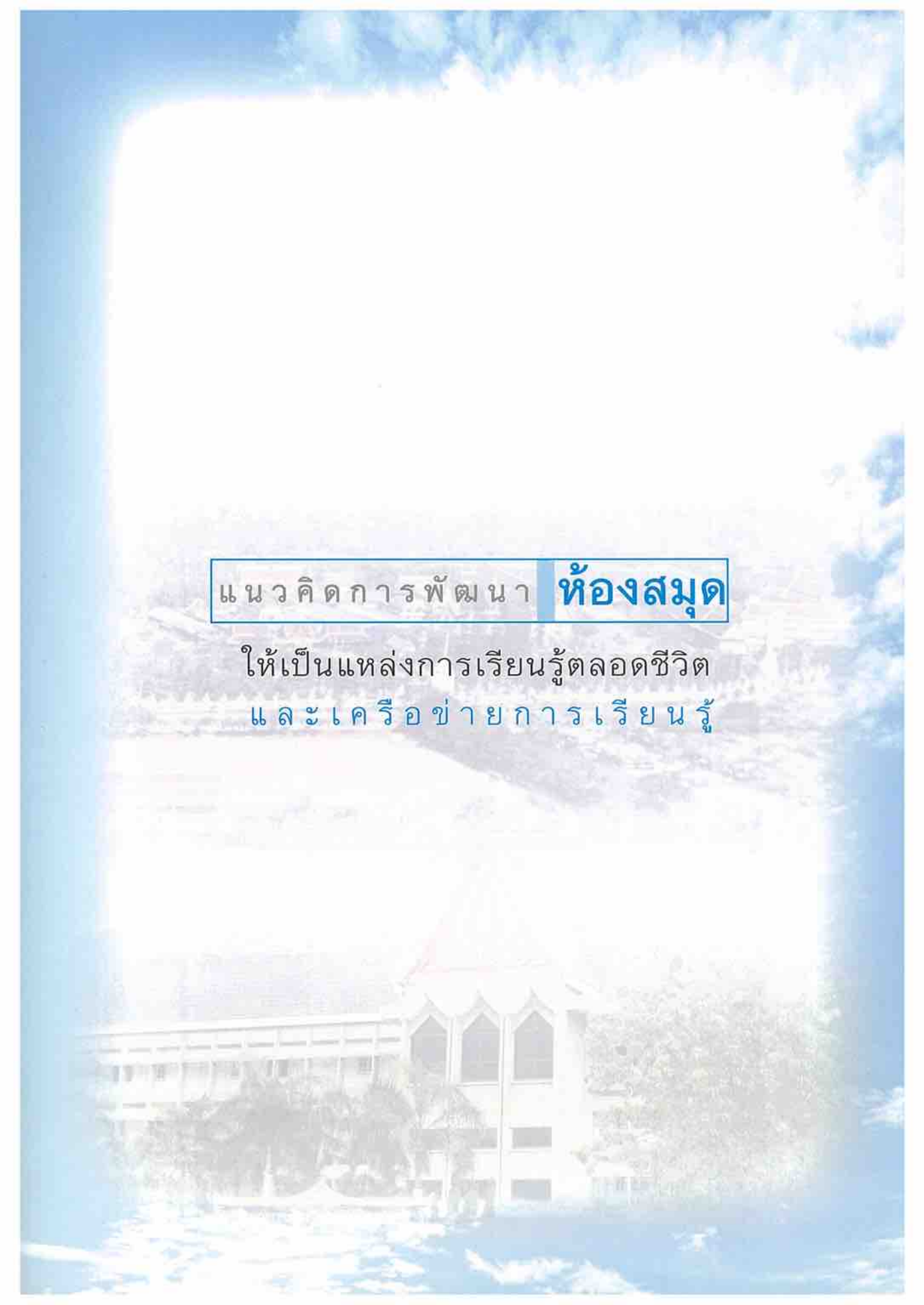
➔ งานด้านบริการชุมชน

- ตัดถนนสายใหม่จากวัดไร่ขิงไปถนนเพชรเกษม
- จัดตั้งอาคารที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข
- จัดสร้างป้อมยามรักษาการณ์
- สร้างตึกที่ทำการ อบต. ประจำตำบลไร่ขิง
- บริจาคที่ดินและคอมพิวเตอร์แก่ อบต.ท่าตลาด
- สร้างสะพานข้ามแม่น้ำท่าจีน
- โครงการสร้างที่ว่าการอำเภอสามพราน

จากการพัฒนางานดังกล่าวข้างต้นที่ยกมานี้เป็นเพียงตัวอย่าง บางส่วนเท่านั้น แต่แสดงให้เห็นถึงเจตจำนงและความปรารถนาอย่าง แรงกล้าที่จะพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิตของประชาชน โดย นำเงินที่ได้รับจากการบริจาคกลับคืนสู่ประชาชน ในรูปของการสร้างสิ่ง ที่เป็นสาธารณประโยชน์ต่อชุมชน ซึ่งล้วนเป็นประโยชน์ต่อพุทธศาสนา และประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า และส่งผลให้ประชาชนได้มี คุณภาพชีวิตที่ดี มีความเข้มแข็ง พร้อมทั้งจะพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองขึ้น ต่อไปตามลำดับ

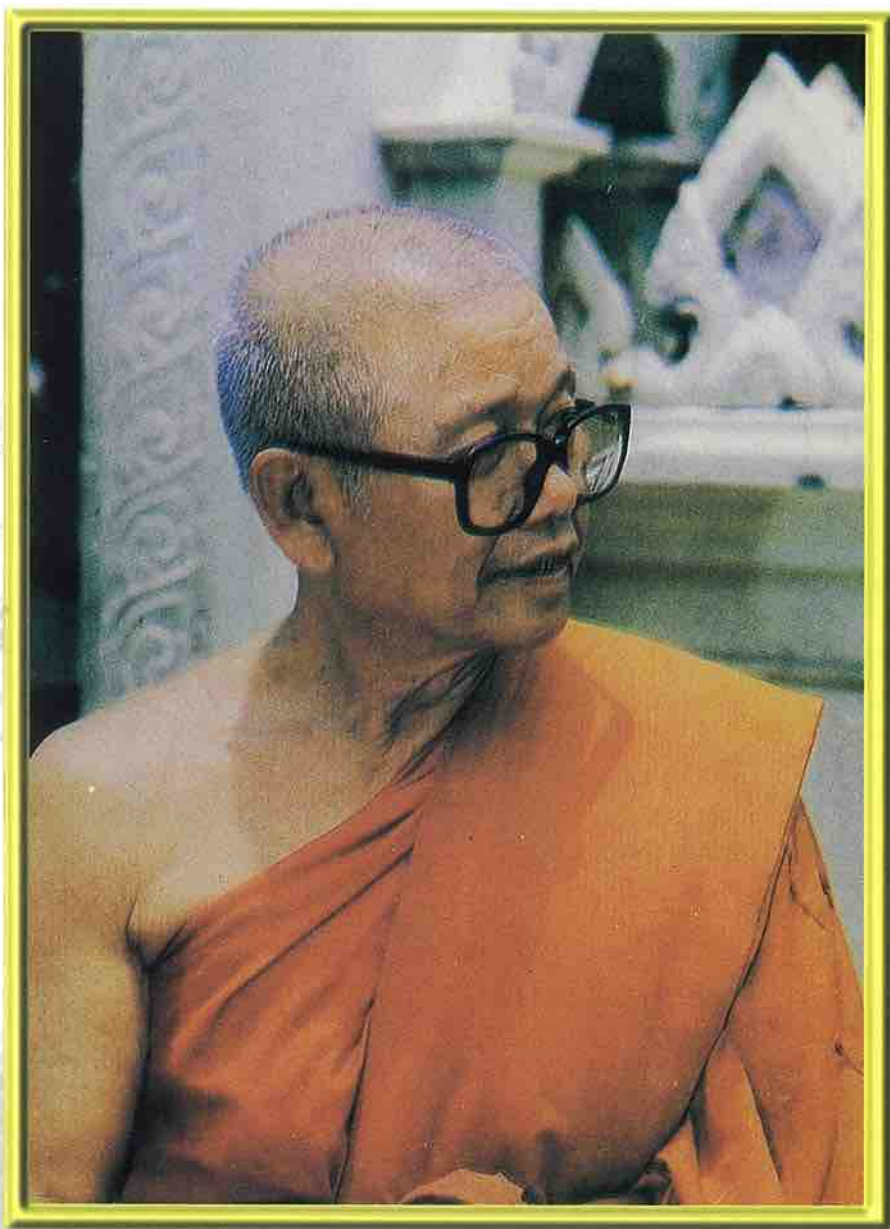

แนวคิดการพัฒนา **ห้องสมุด**

ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
และเครือข่ายการเรียนรู้

วิสัยทัศน์:

สู่ความเป็นเลิศ

อาตมาเห็นว่าที่นี่มีหน่วยงานราชการ
หลายแห่ง องค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กร
เอกชน ชุมชน ผู้คนทั้งในและต่างประเทศ
ก็มากราบไหว้หลวงพ่อดาวไร่ขิง ท่องเที่ยว
ศึกษาหาความรู้ ประกอบอาชีพที่หลากหลาย
จึงต้องมีแหล่งความรู้ คือ ห้องสมุดประชาชน
เมื่อจัดสร้างก็ต้องให้มีความเป็นเลิศ ทุกคน
จะได้ใช้ร่วมกัน

(พระอุบาลีคุณูปมาจารย์)

ปัจจุบันสังคมไทย มีฐานของการเป็นสังคมแห่งความรู้ควบคู่ไปกับคำว่า “เศรษฐกิจฐานความรู้” อันเป็นผลจากการพัฒนาของสังคมโลกทั้งตะวันตกและตะวันออกโดยรวมที่ก้าวล้ำเข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร ด้วยระบบการสื่อสาร ระบบคมนาคมขนส่งและสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ได้พัฒนาขึ้นมา ทุกวันนี้มีสารพัดเครื่องมือที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ มีโอกาสได้เห็นโลกกว้างมากกว่าสมัยก่อน แต่ก็ยังมีอีกหลายแห่งที่ยังต้องชักนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพัฒนาการใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ คือการดำเนินชีวิตของตนเองและชุมชนสามารถรับมือกับปัญหาที่ท้าทายที่ทุกคนจำต้องเผชิญ ซึ่งปรากฏอยู่ในหลายมิติของวิถีชีวิต ส่วนที่เกี่ยวข้องกับมิติทางเศรษฐกิจ และตลาดแรงงานจะเห็นได้ว่า ผู้คนต้องรับมือกับสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นรวมทั้งจำเป็นต้องฝึกฝนทักษะ และความรู้ความสามารถใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ ที่เห็นได้ชัดเจนคือ ความต้องการผลิตภัณฑ์และบริการรูปแบบใหม่ ๆ ควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวาง ชนิดตกขอบล้ำสมัยทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ ความเปลี่ยนแปลงยังแผ่ไปถึงสถาบันครอบครัว ชุมชน สัมพันธภาพของผู้คนรวมทั้งแรงบันดาลใจ และเอกลักษณ์ที่หลากหลายของปวงชนด้วย

สังคมไทยยังมีผู้พลาดโอกาส ด้อยโอกาส และขาดโอกาส ในการแสวงหาความรู้ ที่หมายถึงองค์ความรู้ ที่สามารถเชื่อมร้อยโยงกัน ทั้งหมดให้เกิดเป็นปัญญา เพราะปัญญาเกิดจากการใช้วิถีชีวิตร่วมกัน มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การเจริญเติบโตทางปัญญา ยิ่งเติบโตยิ่งดี ยิ่งทำให้เกิดการพัฒนาอย่างได้คุณภาพ และยั่งยืน ความยากจนแก้ ได้ด้วยปัญญา ร่วมกันเติมปัญญาให้สังคม ด้วยการเพิ่มแหล่งความรู้ ข้อมูล สถิติ ภูมิปัญญาชาวบ้าน แหล่งสืบค้น วิจัยทดลอง เป็นต้น

บทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม ราชกุมารี เรื่อง “ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า” ได้ทรงกล่าวว่า

....ความรู้ของมนุษย์เป็นมรดกที่ตกทอดกันมาแต่ โบราณ เมื่อมีการประดิษฐ์คิดค้นอักษรขึ้น ผู้มีความ รู้ก็ได้บันทึกความรู้ของตน สิ่งที่ตนค้นพบเป็นการ จารึกหรือเป็นหนังสือ ทำให้บุคคลอื่นในสมัยเดียวกัน หรืออนุชนรุ่นหลังได้มีโอกาสศึกษาทราบถึงเรื่องนั้น ๆ และได้ใช้ความรู้เก่า ๆ เป็นพื้นฐานที่จะหาประสบการณ์ คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นความก้าวหน้าเป็นความเจริญ สืบต่อไป...

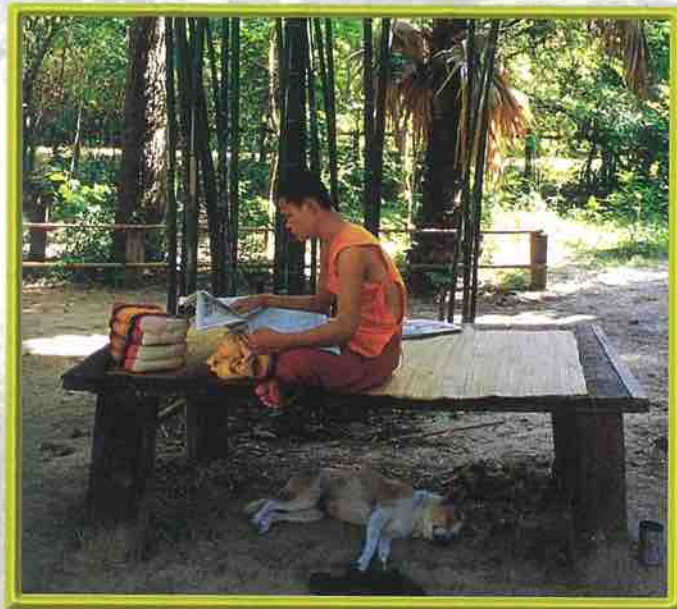
ห้องสมุดเป็นสถานที่เก็บเอกสารต่าง ๆ อัน เป็นแหล่งความรู้ดังกล่าวแล้ว จึงเรียกได้ว่าเป็นครู เป็น ผู้ชี้แนะให้เรามีปัญญา วิเคราะห์หิวิจารณ์ให้รู้สิ่งควรรู้ อันชอบด้วยเหตุผลได้

ข้าพเจ้าอยากให้เราห้องสมุดที่ดี มีหนังสือ ครบทุกประเภทสำหรับประชาชน..

ฉะนั้น สังคมไทยจึงต้องส่งเสริมให้มีการจัดการความรู้แบบองค์รวมไม่แยกส่วน ประสานรวมให้เกิดเป็นปัญญาของสังคม เพื่อมองปัญหาและร่วมกันหาทางใช้ปัญญาแก้ไขวิกฤตต่าง ๆ ของสังคมไทย ขจัดความไม่รู้ สิ่งที่ไม่พึงประสงค์ในสังคมที่เต็มไปด้วยปัญหาต่าง ๆ ให้ลดน้อยลง หรือหมดไป

ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในแต่ละช่วงชีวิต ต้องพบกับความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อยู่เสมอ เริ่มมีพัฒนาการในแต่ละช่วงชีวิตนับจากวัยทารกสู่วัยเด็กสู่วัยรุ่นวัยผู้ใหญ่วัยสูงอายุต่อเนื่องไป ซึ่งเกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย ความคิด อารมณ์ สติ ปัญญา และบทบาทหน้าที่ในแต่ละช่วงชีวิต นับจากตนเอง ครอบครัว มาสู่ชุมชน สังคมสิ่งแวดล้อม ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่

ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง เพราะฉะนั้นบุคคลจะต้องเรียนรู้เพื่อที่จะตามความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ทัน สามารถพัฒนาการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมในสภาพสังคมสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อีกทั้งความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าของวิทยาการและเทคโนโลยีการแพร่กระจาย และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของข้อมูลข่าวสาร ความเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างของประชากร นั่นคือ การจัดการศึกษาเพื่อสนองต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรนี้ จะต้องเป็นการจัดการศึกษาให้แก่ทุกกลุ่มอายุ ซึ่งก็คือการศึกษาตลอดชีวิตนั่นเอง

การศึกษาตลอดชีวิตเป็นภาพรวมของการศึกษาทั้งหมด เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตบุคคลซึ่งบุคคลสามารถเรียนรู้ได้ เน้นความเท่าเทียมกันของโอกาส มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย มีความเป็นประชาธิปไตย ให้อิสระแก่ทุกคนได้เรียนรู้เรื่อง

“เฉลิมราชกุมารี”

ชีวิตและสภาพปัญหาในชีวิตจริง โดยเริ่มเรียนรู้จากพ่อแม่
องค์กรชุมชน มีบทบาทสำคัญถัดจากครอบครัว ซึ่งก็มี
กลุ่มเพื่อน กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในสังคม วัฒนธรรม กลุ่ม
อาชีพ สถานประกอบการ - ธุรกิจ สาธารณชน สถานสงเคราะห์
มูลนิธิ สื่อมวลชน สถาบันทางศาสนา องค์กรท้องถิ่น ดังนั้น
สถาบัน ทั้งภาครัฐและเอกชนจะแยกตัวกันจัดการศึกษา
เพียงลำพังไม่ได้อีกแล้ว การศึกษาตลอดชีวิตไม่อาจเกิดขึ้น
ได้อย่างสมบูรณ์ โดยปราศจากการมีส่วนร่วมให้โอกาสได้เข้า
ถึงแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ของทุกภาคส่วนในสังคม

การอ่าน

ในทัศนะของนายก
พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร

ผมเชื่อว่าการอ่านเท่านั้นที่จะทำให้เรารู้จักการเปลี่ยนแปลงของโลกรอบตัวเราอย่างชาญฉลาด ยิ่งอ่านยิ่งฉลาด ยิ่งอ่านยิ่งเท่าทัน และยิ่งอ่านเราจะรู้ว่า ยังมีเรื่องที่เราไม่รู้จักเยอะ ผมจึงอยากจะวิงวอน เพื่ออนาคตของลูกหลานท่าน เพื่ออนาคตของท่าน เพื่ออนาคตของประเทศไทย ในภาพรวม ท่านจะต้องเป็นคนที่ยิ่งเรียนรู้ตลอดชีวิต วิธีเรียนรู้ตลอดชีวิตก็คือ “การอ่านหนังสือ”

จากหนังสือ ทักษิณ ชินวัตร “จากคนตัวใหญ่ สู่ใจดวงน้อย”

“

ถ้ามีข้อมูลแล้วคนไม่ฉลาด ก็จะไม่
ตัดสินใจใดๆ เพราะข้อมูลบังคับให้เห็นอยู่
ต้องทำอย่างนี้ แต่ถ้าข้อมูลไม่มีคนโง่ก็จะ
โง่ตลอดไป และโง่หนักขึ้น เพราะไม่รู้เรื่อง
อะไรเลย วันนี้เราต้องการคนธรรมดาที่มี
ข้อมูล ให้กลายเป็นคนฉลาด และถ้าเรา
สามารถใช้ข้อมูลได้เกิดประโยชน์สูงสุด
เราก็จะมีผู้บริหารทุกระดับในประเทศเป็น
ผู้ชาญฉลาดทั้งหมด ไม่ต้องมี IQ. ถึง
๑๔๐ แต่ถ้าข้อมูลถูกต้อง คน IQ. ๑๐๐ ก็
ทำงานได้แล้ว วันนี้ ความรู้คือพลัง

”

พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

“การฝึกให้เด็กๆ รักการอ่านและรักที่จะผจญภัยไปกับโลกหนังสือด้วย
ตัวของเขาเอง จะช่วยพัฒนาให้เขาเติบโตขึ้นเป็นคนที่รักในการเรียนรู้ ปัจจุบัน
โลกของเราเป็นโลกของสังคมข่าวสารและความรู้ คนที่จะฉลาดรอบรู้จะเป็น
คนที่ได้เปรียบและเห็นโอกาสที่จะสร้างอนาคต ดังนั้น การอ่านหนังสือจึงเป็น
หัวใจของการแสวงหาความรู้และการพัฒนาตนเอง”

คำนิยมใน แฮรี่ พอตเตอร์
พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

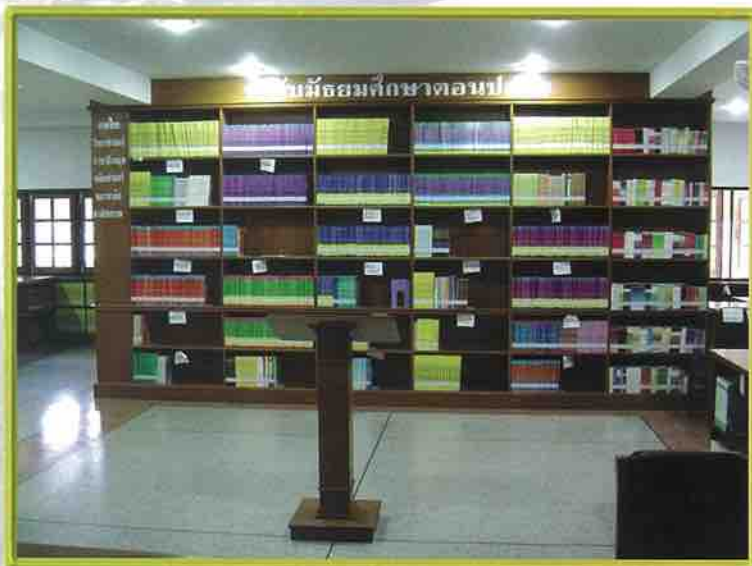
ดร.คุณหญิง กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา
 ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน
 “เฉลิมราชกุมารี” (คนแรก) ของการก่อสร้าง
 ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ทั่วประเทศ
 กล่าวว่...

นับเป็นความโชคดีของประชาชนชาวไทย ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชทานพระราชานุญาตให้จัดห้องสมุดประชาชนตามโครงการเพื่อเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสที่พระองค์มีพระชนมายุครบ ๓๖ พรรษา ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จะเป็นห้องสมุดประชาชนต้นแบบ เป็นตัวอย่างแก่ห้องสมุดทั่ว ๆ ไป ในการพัฒนาห้องสมุดทั่วประเทศ เพราะห้องสมุดแห่งนี้ จะเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ใหญ่ที่สุด มีความสมบูรณ์แบบทั้งการจัดบริเวณภายนอกและการจัดบริเวณภายใน ประชาชนจะสามารถศึกษาหาความรู้ความบันเทิง พักผ่อนหย่อนใจได้อย่างดีอีกด้วย

การจัดสร้างห้องสมุดประชาชนขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศ เป็นเลิศทางวิชาการ ย่อมบ่งบอกถึงการใช้ให้บริการการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแบบครบวงจร เป็นอุทยานวิทยาศาสตร์ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้ได้ตามนโยบายแห่งการพัฒนาห้องสมุดประชาชน ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามมาตรา ๒๘ (ณ) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จำเป็นต้องอาศัยทุกภาคส่วนของสังคมหรือชุมชนที่แวดล้อมบริเวณห้องสมุดประชาชน คือ ต้องอาศัยเครือข่ายการเรียนรู้ ให้มีส่วนร่วมดำเนินการอย่างจิตอาสาธรรณะ เพื่อร่วมกันเติมปัญญาให้สังคม ซึ่งจะต้องมีระบบการจัดการความรู้ องค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบหลัก

การพัฒนาห้องสมุด ก็คือการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ให้เข้าถึงปวงชน ตามความปรารถนาที่จะเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการดำเนินวิถีชีวิต อย่างมีส่วนร่วมตามโอกาสอย่างมีอิสระ สามารถสืบค้น ข้อมูล สถิติ องค์ความรู้ จากสื่อต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ต ได้อย่างรวดเร็ว ทันสมัย เพราะสังคมไทย ได้ไปเชื่อมโยงกับสังคมโลก และได้รับบริการอย่างพอเพียง โดยมีแนวทางการพัฒนาตามทัศนะ สรุปได้ดังนี้

๑. ห้องสมุดประชาชนต้องตอบสนองการอ่าน หรือส่งเสริมการอ่าน และการแสวงหาความรู้ของประชาชน เพราะการอ่านเป็นดัชนีชี้วัดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประเทศที่พัฒนาแล้ว ประชาชนของประเทศนั้น ต้องมีนิสัยรักการอ่านให้เป็นพฤติกรรม อ่านทุกอย่างที่ขวางหน้า

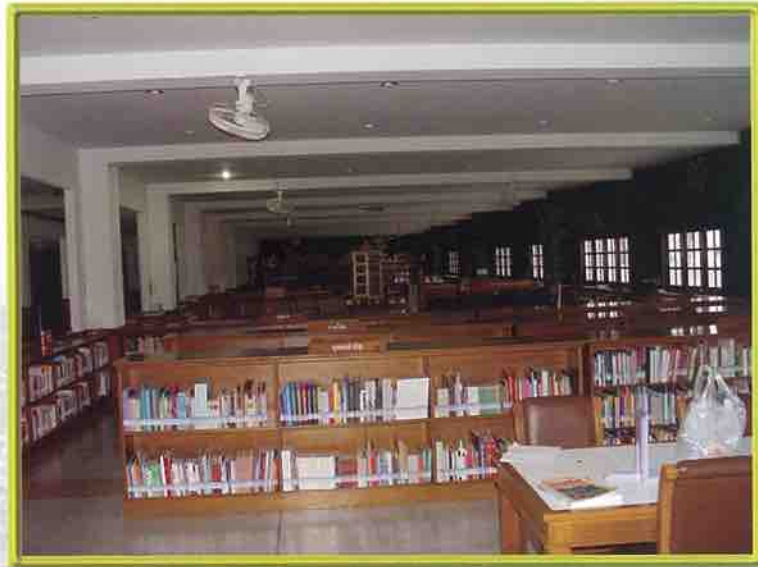
๒. ห้องสมุดประชาชนจะต้องสนองตอบด้านสถิติ ตัวเลข ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการตัดสินใจเพื่อการดำเนินวิถีชีวิตอย่างถูกต้องและมีความสุข

“เฉลิมราชกุมารี”

๓. สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เช่น มีแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนโดยชุมชน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพ มีการเชื่อมโยงข้อมูลจากสถานีหลักไปสู่สถานีย่อย ทั้งในระดับอำเภอ ตำบล และชุมชน เพื่อใช้เป็นเวทีเสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งที่ผ่านสื่อบุคคล เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำ ผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ และใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประกอบในกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน ทั้งด้านทักษะวิชาชีพ และทักษะชีวิต อันก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ อย่างนักวิจัยท้องถิ่น เพื่อการพึ่งพาตนเอง

๔. สนับสนุนเครือข่ายประชาสัมพันธ์ สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา สื่อหนังสือพิมพ์ วารสาร เสียงตามสาย วิทยุชุมชน ซึ่งเป็นบริการกิจกรรมชุมชน และผ่านรายการวิทยุโทรทัศน์โดยชุมชน

กล่าวโดยสรุปแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเครือข่ายการเรียนรู้ใน ห้องสมุดประชาชนต้องดำเนินการจัดกิจกรรมโดยให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงแหล่งข้อมูลแบบมีส่วนร่วม เพื่อดำเนินการร่วมกันในการแก้ปัญหาทุกด้าน โดยชุมชนใช้ข้อมูลสำหรับเครือข่ายการเรียนรู้ในแต่ละท้องถิ่น สถานศึกษาในชุมชน ตลาดชุมชน ซึ่งเป็นสถานีเครือข่ายข้อมูล ผลการวิจัยท้องถิ่น อันเป็นนวัตกรรมของชุมชนในที่สุด

ไทย เคยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเอเปคมาแล้ว ในปี ๒๕๓๕ แต่ในขณะนั้น ยังไม่มีการประชุมระดับผู้นำ สำหรับในปีนี้นับเป็นความภูมิใจอย่างยิ่งของไทย ที่ได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพและจัดการประชุมระดับผู้นำเศรษฐกิจเอเปค ซึ่งมีโอกาสต้อนรับผู้นำมหาอำนาจ เช่น สหรัฐฯ จีน รัสเซีย ญี่ปุ่น และสมาชิกสำคัญอื่น ๆ ในภูมิภาค ในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๔๖ ภาพลักษณ์ของประเทศ ศักยภาพและความสงบของไทยจะได้มีโอกาสถ่ายทอดไปทั่วโลกจากสื่อมวลชน สำนักข่าว และสถานีโทรทัศน์ระดับโลกพร้อมกัน ขณะเดียวกัน ไทยได้รับเกียรติเป็นประธานการประชุมในฐานะเจ้าภาพ โดยมีวาระครอบคลุมสาขาความร่วมมือต่าง ๆ ในกรอบเอเปคอีกกว่า ๒๓ หัวข้อ อันรวมถึงการประชุมรัฐมนตรีเอเปคด้านการค้า (วันที่ ๑ - ๓ มิถุนายน ๒๕๔๖) ด้านวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (วันที่ ๗ - ๘ สิงหาคม ๒๕๔๖) และด้านการคลัง (วันที่ ๔ - ๕ กันยายน ๒๕๔๖)

ในการเตรียมการประชุมในปีนี้ กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยประสานงานหลัก ได้ประสานกับกระทรวงที่เป็นหน่วยงานหลักต่าง ๆ มา ๓ ปีแล้ว ผมได้ประชุมเตรียมการระดับชาติมา ๔ ครั้ง จึงมั่นใจว่า เอเปค ๒๐๐๓ ประเทศไทยจะทำหน้าที่ประเทศเจ้าภาพได้อย่างดีและเพื่อการประชุมให้บรรลุเป้าหมายรวมความสำเร็จทั้งด้านสาระและการต้อนรับที่จะเป็นที่ประทับใจของผู้นำทั้งหลายไม่แพ้เจ้าภาพอื่นในอดีต

กรอบการประชุมเอเปคมีวัตถุประสงค์หลัก ๓ ด้าน คือ ส่งเสริมการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน และประการสุดท้ายคือ ในการร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ ซึ่งความสำเร็จทั้ง ๓ ด้านนี้จะนำไปสู่ความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและสร้างความมั่งคั่งของประชาคมเอเชีย - แปซิฟิกให้พ้นจากขีดความยากจนในเร็ววัน

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของเอเปค และส่งเสริมผลประโยชน์ของไทย ผมจึงได้กำหนดประเด็นหลักของการประชุมในปีนี้เป็น "โลกแห่งความแตกต่าง หุ่นส่วนเพื่ออนาคต" นั้นหมายความว่า แม้สมาชิกเอเปคจะมีความแตกต่างในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ระดับการพัฒนา ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทรัพยากรธรรมชาติ เชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม และระบบการปกครอง เอเปคก็สามารถมาประสานความร่วมมือในฐานะพันธมิตร และหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในแต่ละมิติที่เหมาะสมเพื่อใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งและหลากหลายของสมาชิกในด้านต่าง ๆ เหล่านั้น มาร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาและกลยุทธ์เพื่อบรรลุสู่อนาคต ที่สดใสร่วมกันได้อย่างเป็นธรรม โดยเน้นการสร้างจุดร่วมมากกว่าจุดแตกต่าง

ภายใต้หัวข้อหลักข้างต้น เราก็ได้กำหนดประเด็นข้อที่ สำคัญที่จะให้การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า

“เฉลิมราชกุมารี”

เพื่อขจัดความยากจน ซึ่งได้แก่การให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางปัจจัย ๔ การมีรายได้ที่เพียงพอในการดำรงชีพ การส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ โดยการเพิ่มศักยภาพของชุมชนที่จะมีส่วนร่วมและบริหารจัดการอนาคตของตนเอง สังคมและประเทศ ให้สามารถสร้างประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ อาทิ การปฏิรูประบบการเงินใหม่ที่ยุติธรรม เพื่อเพิ่มโอกาสทางการค้าและการลงทุน การพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่กับสังคม โดยสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรท้องถิ่น และการพัฒนาวิสาหกิจควบคู่กับสังคมโดยสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรท้องถิ่น และการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งวิสาหกิจขนาดจิ๋วในกรอบสังคมเสรีประชาธิปไตย ระบบสังคมนิยมตลอดจนผลักดันให้คำมั่นสัญญาต่างๆ โดยผู้นำเศรษฐกิจเอเปคที่ผ่านมาได้รับการปฏิบัติเป็นรูปธรรม ประเด็นสำคัญที่ซับซ้อนประเด็นหลักเหล่านี้ ล้วนเป็นการสร้างระบบความร่วมมือระหว่างประเทศแนวใหม่ต่อยอดการพัฒนาและร่วมมือสร้างยุทธศาสตร์เศรษฐกิจของไทย ให้สามารถไปสู่การมีบทบาทในเวทีโลกที่สมาชิกเอเปคเห็นพ้องด้วยประโยชน์ร่วมกันทั้งสิ้น

วิสัยทัศน์

พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ กับการก่อสร้างห้องสมุดประชาชน

พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ เจ้าอาวาสวัดไร่ขิง ได้ร่วมกับพลกนิกรชาวอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จัดสร้างห้องสมุดประชาชนขนาดใหญ่ ใช้งบมากกว่า ๑๐๐ ล้าน จัดเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับประชาชนและสนองพระปณิธาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มุ่งมั่นในเรื่อง “ห้องสมุดที่ดีสำหรับประชาชนและเยาวชน” การก่อสร้างเป็นอาคารทรงไทย ๒ หลังคู่ สูง ๔ ชั้น บนเนื้อที่ ๗ ไร่ ๒ งาน ๓๗ ตารางวา เหตุผลที่ท่านเจ้าคุณหลวงพ่อพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ สร้างขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศ คือชุมชนอำเภอสามพราน เป็นชุมชนขนาดใหญ่และเติบโต ทุกขณะมีหน่วยงานและสถานศึกษามาก จำเป็นต้องสร้างเพื่อรับการเพิ่มกับกลุ่มเป้าหมายในอนาคต คนทุกคนต้องแสวงหาความรู้ และอ่านหนังสือตลอดชีวิต

๙๒ ที่ระลึก...พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี”

พระธรรมมหาวิธานวัตร เจ้าอาวาสวัดไร่ขิง
(พระอุบาลีคุณูปมาจารย์) เข้ารับพระราชทานแผ่นศิลาฤกษ์
ณ พระตำหนักจิตรดา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระธรรมมหาวิธานวัตร เจ้าคณะภาค ๑๔
(พระอุบาลีคุณูปมาจารย์) เป็นประธานในการวางศิลาฤกษ์ ห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี” อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทรงเจิมแผ่นศิลาฤกษ์
ณ พระตำหนักสวนจิตรดา

วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๓๖ เวลา ๗.๓๐ น.
พระธรรมมหาวิธานุวัตร (พระอุบาลีคุณูปมาจารย์)
ได้พรมน้ำมนต์สถานที่เริ่มตอกเสาเข็ม

๙๔ ที่ระลึก...พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี”

โครงสร้างอาคารชั้นที่ ๑

โครงสร้างอาคารชั้นที่ ๒-๓-๔

โครงสร้างหลังคาทรงไทย
๒ หลังคู่ ๕ มุข

มุงหลังคากระเบื้องดินเผา

๙๖
ที่ระลึก...พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี”

หน้าบันได้รับพระราชทานให้นำพระนามอภิไธยย่อ สธ.
ปั้นปูนลงรักปิดทองทั้ง ๕ ด้าน

สภาพอาคาร

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ที่เสร็จสมบูรณ์

การจัดบริเวณภายนอก

จัดสวนหิน
เพื่อให้เป็นแหล่งการเรียนรู้

การจัดสวนปาล์ม
ป้ายอาคารห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

๙๘ ที่ระลึก...พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี”

การจัดสวนบริเวณหน้าอาคาร
เป็นส่วนหย่อมและอุทยานการศึกษา

การจัดสวน
เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจและเกิดกระบวนการเรียนรู้

ป้ายลายพระหัตถ์

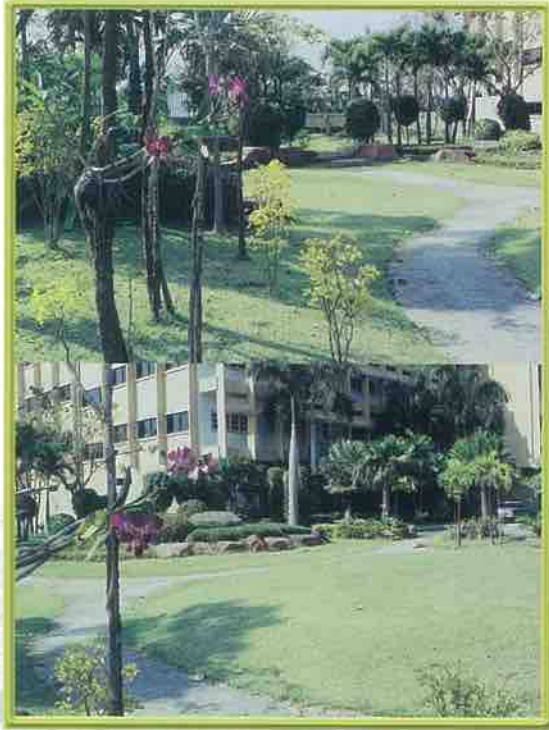
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สถานที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ทรงปลูกต้นจัน ซึ่งเป็นไม้ประจำจังหวัดนครปฐม

๑๐๐ ที่ระลึก...พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี”

การจัดบริเวณภายนอก

ให้เป็นสถานที่ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
สำหรับประชาชนบริเวณใกล้เคียง
และคนไข้ที่มาใช้บริการในโรงพยาบาล
เมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง)

การจัดอุทยานการศึกษา

ต้นไม้พุดได้ บอกชื่อพื้นเมือง ชื่อทางวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ ชื่อสามัญ
ลักษณะและประโยชน์

มีอะไรใน ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

ความโดดเด่นห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอสามพราน คือ อาคารที่กว้างใหญ่ สวยงามเป็นที่สะดุดตา หลายคนสงสัยว่า ภายในอาคารนั้นประกอบด้วยอะไรบ้าง คงไม่ใช่หนังสืออย่างเดียวแน่นอน เพราะวัตถุประสงค์นั้น ต้องการให้มีการศึกษาและเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ นอกจากการอ่าน และตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพทุกระดับความรู้ ดังนั้น ทุกพื้นที่ในห้องสมุดนี้ จึงเป็นแหล่งการเรียนรู้ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับผู้ใช้บริการจะศึกษาอะไรบ้าง โดยมีรายละเอียดที่น่าสนใจที่ต้องติดตาม ดังนี้

๑๐๒ ที่ระลึก...พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี”

เมื่อเดินเข้าไปในอาคาร สิ่งแรกที่พบคือ **แผ่นศิลาฤกษ์**

ทลายคนสงสัยว่าทำไมศิลาฤกษ์ จึงวางอยู่ข้างบน แทนที่จะถูกฝังลงไป
ในที่ดิน สิ่งนี้เป็นตำริของหลวงพ่อบุญที่เข้ารับพระราชทานแผ่นศิลาฤกษ์
จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และทรงโปรดให้
หลวงพ่อบุญเอง หลวงพ่อบุญเห็นว่าเป็นเกียรติอย่างยิ่งจึงได้จัดวางไว้ยัง
ตำแหน่งที่ทุกคนได้เห็นแม้กระทั่งรอยเจิม ซึ่งนับเป็นแห่งเดียวในประเทศไทย
แต่อย่างไรก็ดี จุดนี้ก็เป็นจุดการเรียนรู้ที่ทุกคน จะได้ว่าศิลาฤกษ์ เป็นอย่างไร
มีความเป็นมาและสำคัญอย่างไร

เมื่อขึ้นบันไดไปชั้น ๒ จะพบ

ห้องโถงเป็นที่ประดิษฐาน องค์หลวงพ่อวัดไร่ขิงจำลอง

บ เป็นสถานที่ที่แสดงให้เห็นทราบว่า ห้องสมุดแห่งนี้เกิดขึ้นจากบารมีของหลวงพ่อวัดไร่ขิง เพราะเงินที่สร้างเกิดจากศรัทธาที่ประชาชนได้ร่วมกันทำบุญถวายหลวงพ่อวัดไร่ขิงกว่า ๑๐๐ ล้านบาท ดังนั้นสัญลักษณ์ของห้องสมุดแห่งนี้จึงมีองค์หลวงพ่อวัดไร่ขิงจำลอง เพื่อให้ประชาชนได้สักการบูชา ศึกษาและสร้างจิตสำนึก ในการเป็นผู้มีคุณธรรมและการเป็นผู้ให้แก่ผู้อื่น

จากนั้น แต่ละพื้นที่ได้แบ่งเป็นห้อง สำหรับจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกิจกรรมและจุดมุ่งหมายที่ต่างกัน ดังนี้

ห้องที่ ๑ ห้องเฉลิมพระเกียรติ

เป็นห้องที่จัดทำเพื่อถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นห้องสำหรับประทับ ภายในห้องประกอบด้วยประติมากรรมและผลงานของพระองค์ท่าน สิ่งที่เป็นจุดเด่นของห้องนี้คือ ได้แสดงผลงานช่างสิบหมู่ ซึ่งประชาชนโดยทั่วไปที่ไม่มีความรู้ในเรื่องนี้ จะได้มีโอกาสเรียนรู้ นอกจากนี้ ภายในและภายนอกห้องได้เขียนภาพศิลปะลายไทย ที่มีคุณค่าหลายแขนง ซึ่งหาดูได้ยากจากที่อื่น

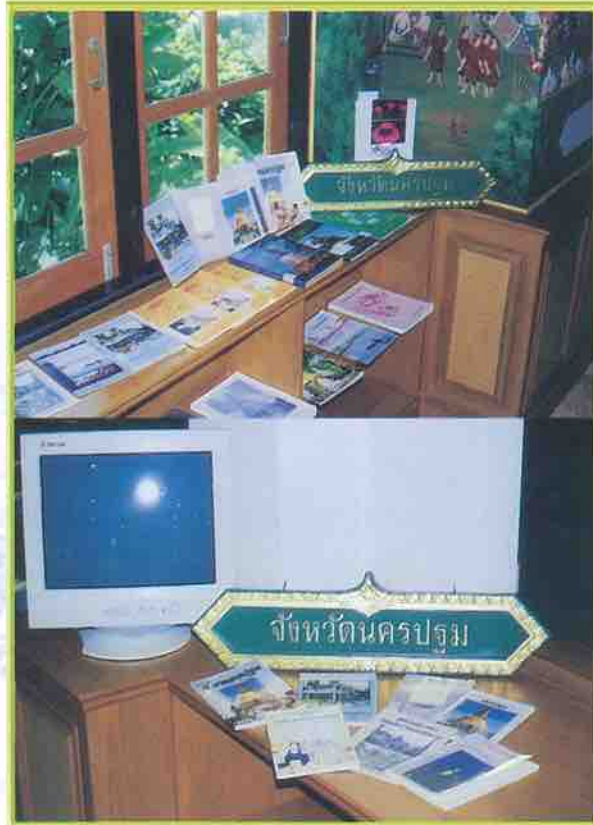
ห้องที่ ๒ ห้องหนังสือทั่วไป

เป็นห้องที่บรรจุหนังสือทุกประเภท เพื่อให้ประชาชนได้อ่าน ได้ศึกษาค้นคว้า เป็นจำนวนมาก โดยได้จัดหมวดหมู่ไว้อย่างเป็นระเบียบ สืบค้นได้ง่าย มีที่นั่งอ่านสบาย สงบ เป็นห้องที่กว้างที่สุด ให้บริการผู้อ่านได้จำนวนมาก

ห้องที่ ๓ ห้องจังหวัดนครปฐม

เนื่องจากห้องสมุดแห่งนี้อยู่ในจังหวัดนครปฐม จึงน่าจะได้รวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนครปฐม มาแสดงให้ประชาชนได้เรียนรู้ และสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ ห้องจังหวัดนครปฐม จึงเกิดขึ้นลักษณะการแสดงผลข้อมูล จะใช้สื่อคอมพิวเตอร์ประกอบ ทำให้น่าสนใจและข้อมูลมีรายละเอียดน่าสนใจ ข้อมูลสามารถ นำไปอ้างอิงได้ ซึ่งผู้ศึกษาจะได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ ลักษณะภูมิประเทศ อาชีพ แหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติ สถานที่สำคัญและอื่น ๆ อีกมากเกี่ยวกับจังหวัดนครปฐม

ที่ระลึก...พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน
๑๐๖ “เฉลิมราชกุมารี”

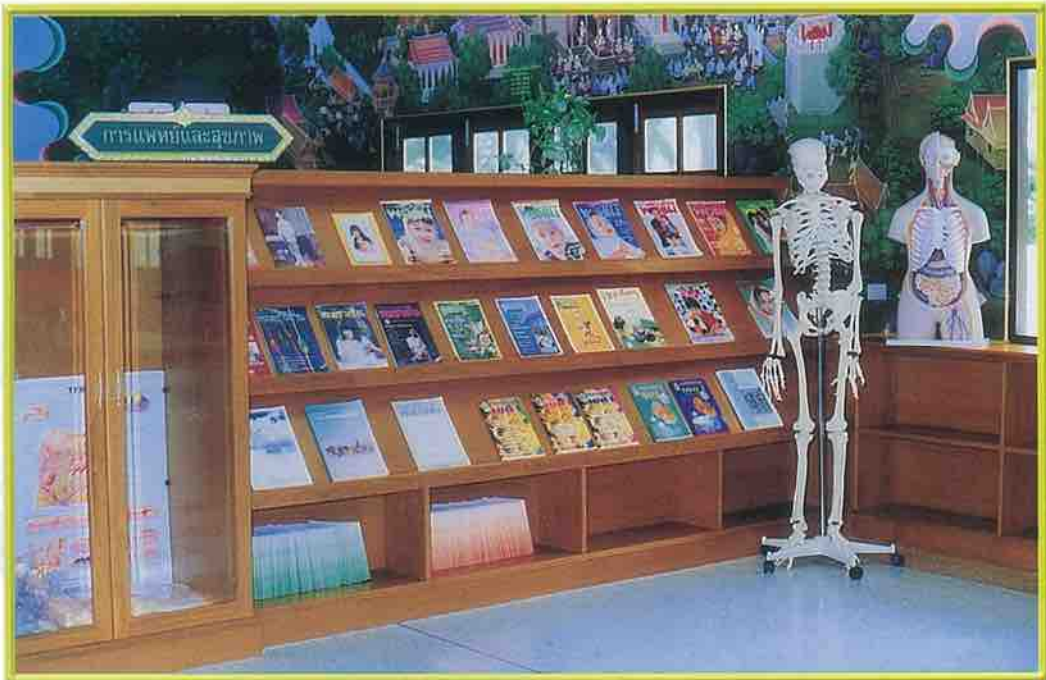
ห้องที่ ๔ ห้องศาสนาบาลีศึกษาและปฐมนิยบุคคล

ข้อ มูลศาสนาทุกศาสนา ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ ของศาสนา ได้
บรรจุไว้ในห้องนี้ โดยนำเสนอทั้งรูปแบบของหนังสือและสื่ออื่น ๆ
เช่น คอมพิวเตอร์ วิดีทัศน์ เพื่อให้พระสงฆ์และประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า
สำหรับห้องนี้จะมีสื่อทางศาสนามากกว่าที่อื่น จุดประสงค์เพื่อให้คนได้
เข้าใจศาสนาที่ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของศาสนา ซึ่งจะส่งผลต่อ
การดำรงชีวิตให้มีความสุขและสันติ

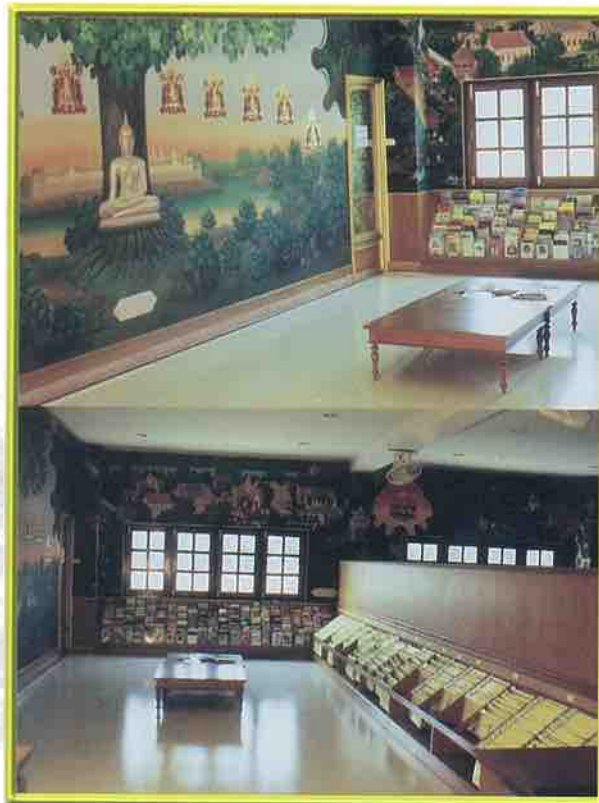

ห้องที่ ๕ ห้องแพทย์และสุขภาพ

ห้ องสมุดแห่งนี้ให้ความสำคัญด้านสุขภาพอนามัยของประชาชน จึงได้จัดให้ความรู้เรื่องนี้เป็นห้องเอกเทศ โดยให้ความรู้ทางด้านสุขภาพ อนามัยทุกแขนง ทั้งในรูปแบบของเอกสาร คอมพิวเตอร์ สื่อ และอุปกรณ์อื่น ๆ สำหรับกิจกรรมอื่น ๆ ถ้ามีผู้ใช้บริการมาก จะมีพยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ทางสาธารณสุขมาให้คำปรึกษาด้านสุขภาพหรือจัดกิจกรรมทางสาธารณสุขอื่น ๆ ตามโอกาสอันควร

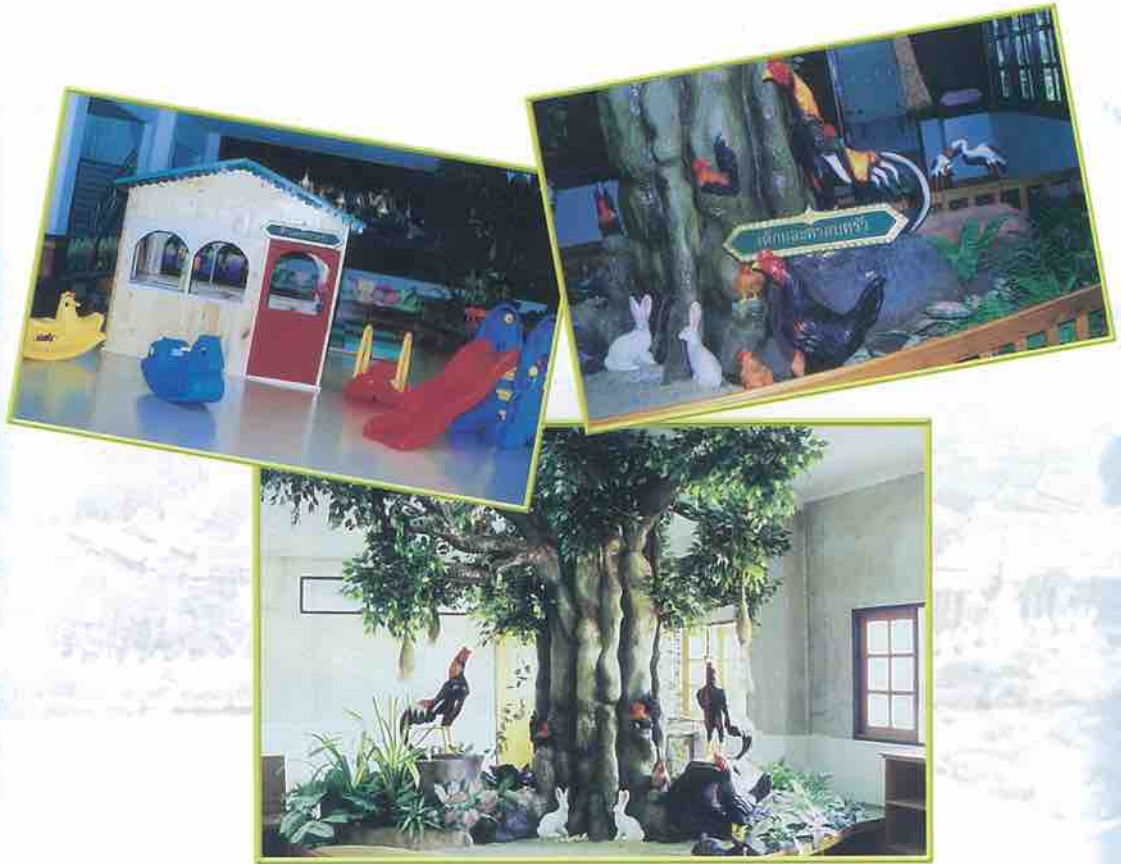
ห้องที่ ๖ ห้องกฤตภาคและจุลสาร

กฤตภาคเป็นเอกสารที่ได้จัดทำขึ้นโดยการตัดเนื้อเรื่องสำคัญจากหนังสือพิมพ์ หรือเอกสารอื่นมาติดลงในกระดาษและจัดไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกในการศึกษา ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะทันสมัย ทันเหตุการณ์ และจุลสาร จะเป็นเอกสารเฉพาะทางที่ได้จัดทำเป็นเรื่อง ๆ เหมาะแก่การศึกษาโดยรวดเร็ว ห้องนี้จึงเป็นห้องที่ผู้ศึกษาจะได้ศึกษาเรื่องราวที่ตนสนใจเฉพาะด้าน และเป็นเรื่องราวที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้โดยตรง

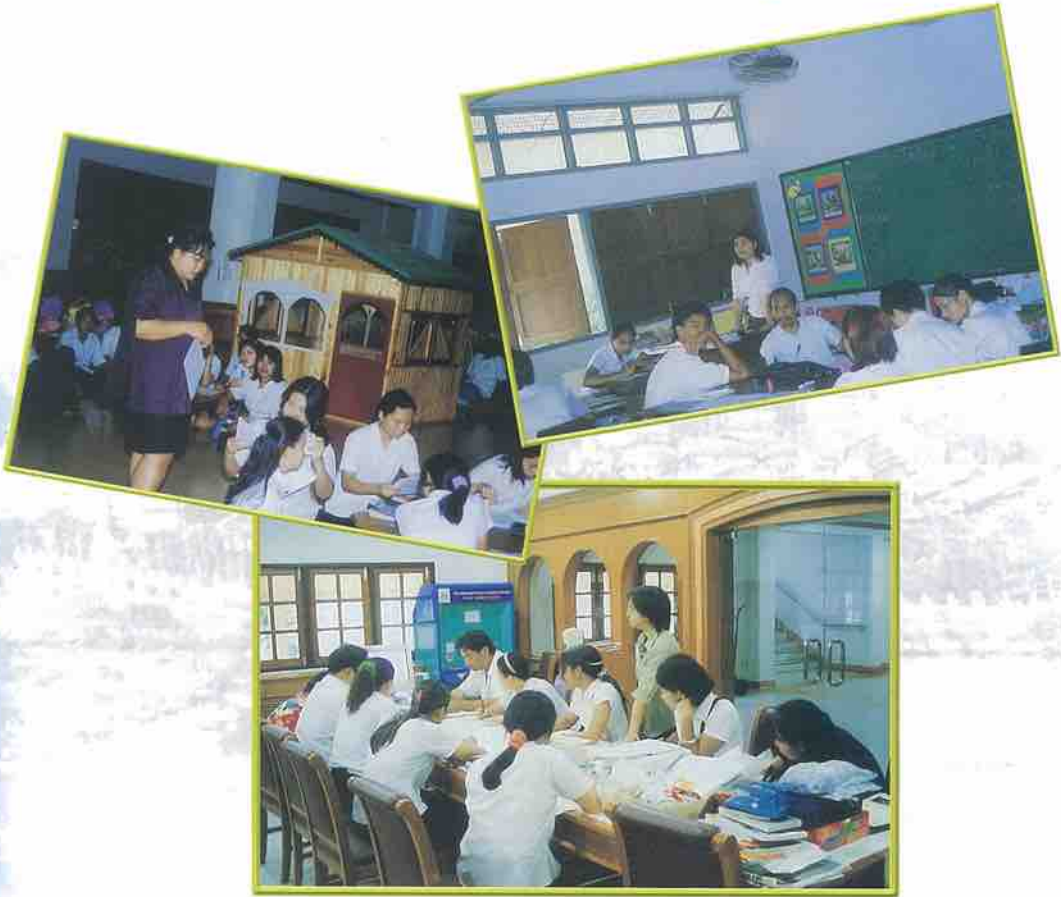

ห้องที่ ๗ ห้องเด็กและครอบครัว

ห้ ห้องนี้เป็นห้องที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาเด็ก ๆ ทุกด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้ได้อ่าน ได้เล่น ได้ศึกษาจากกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการเรียนรู้ทั้งสิ้น เป็นประสบการณ์ชีวิต และในการจัดสื่อจะจัดให้กับเด็กทุกวัย ห้องนี้จะมี ความกว้าง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มาใช้บริการได้มาพร้อมกันทั้ง พ่อ แม่ ลูก หลาน ที่จะเรียนรู้ร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างสัมพันธ์ภาพในครอบครัว ลักษณะของสื่อมีประโยชน์และสามารถพัฒนาเด็กได้เป็นอย่างดี ห้องนี้ จึงเป็นห้องของความสุข สนุกสนาน ได้ความคิด ในขณะเดียวกัน ก็ได้เรียนรู้ จากสิ่งที่เล่น ซึ่งถือเป็นวิธีการพัฒนาเด็กที่ดีวิธีหนึ่ง

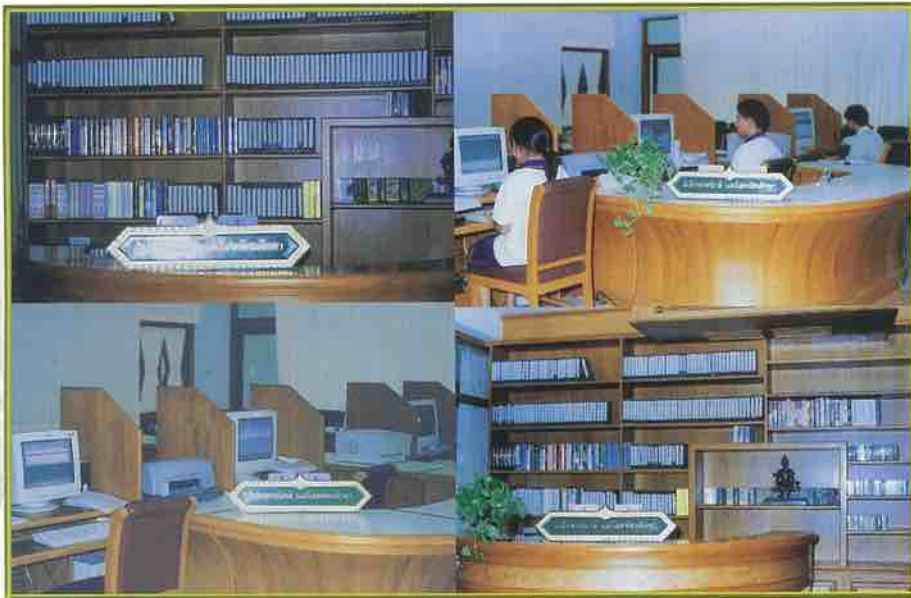
ห้องที่ ๘ ห้องกิจกรรมการเรียนรู้

๖ ป็นห้องสำหรับจัดกิจกรรมการให้ความรู้แก่ประชาชน ในรูปแบบ และสื่อที่หลากหลาย อาจอยู่ในรูปของผลงาน, การอบรม, การสาธิต, การแสดงนิทรรศการ, การสัมมนา, การเรียนรู้ โดยสื่อ หรือรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งเป็นศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ตามความเหมาะสมกับความต้องการ โอกาส และสถานการณ์

ห้องที่ ๙ ห้องอิเล็กทรอนิกส์ และโสตทัศนศึกษา

ป จจุบัน โลกทางเทคโนโลยีก้าวไกล ทันสมัย ทุกคนต้องเรียนรู้สื่อ
ที่จะใช้เพื่อความก้าวหน้า ทันเหตุการณ์ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์
Internet และอื่น ๆ ดังนั้น ห้องนี้จะเป็นห้องที่พัฒนาคน ให้สามารถ
ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ และเรียนรู้จากสื่อเหล่านี้ ที่ให้ความรู้อย่าง
กว้างขวาง ทันสมัย และเรียนรู้ได้รวดเร็ว ห้องนี้เกิดจากแนวความคิด
ที่พัฒนาคนให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ให้ก้าวทันการ
เปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิต
ประจำวันได้

ห้องที่ ๑๐ ห้องหนังสือพระราชนิพนธ์ ในราชวงศ์จักรี

กษัตริย์และบรมวงศานุวงศ์ ในราชวงศ์จักรี ได้ทรงพระราชนิพนธ์ และนิพนธ์งานไว้มากมาย และแต่ละเรื่องทรงคุณค่า สำหรับศึกษา บางเล่มหาอ่านที่อื่นไม่ได้ ห้องสมุดแห่งนี้ได้พยายามรวบรวมไว้ให้ได้มากที่สุด และจะพยายามแสวงหามาเพิ่มเติม เพื่อให้เป็นศูนย์กลางของ หนังสือพระราชนิพนธ์สำหรับประชาชนจะได้ศึกษา ได้เรียนรู้ ได้ชื่นชม พระอัจฉริยภาพของแต่ละพระองค์ ซึ่งจะหาดูได้ยากจากที่อื่น

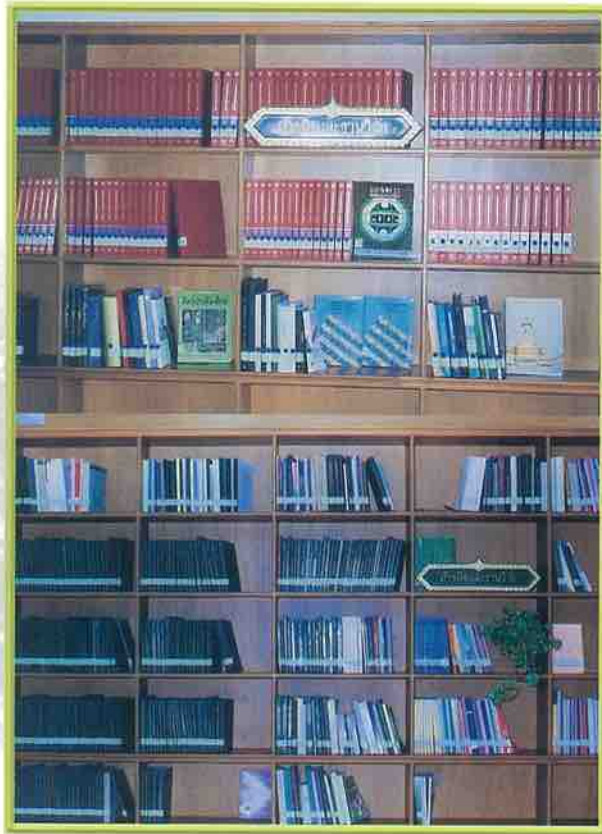

ห้องที่ ๑๑ ห้องภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภุมิปัญญาท้องถิ่น เป็นสิ่งที่มีคุณค่า ควรแก่การอนุรักษ์ เป็นที่สร้างความภูมิใจแก่คนในท้องถิ่น และที่สำคัญคือ การได้ถ่ายทอดความรู้ไปยังชนรุ่นหลัง ซึ่งความรู้จากภูมิปัญญาเป็นความรู้เฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชุมชน ห้องภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวนครปฐมที่คนรุ่นหลังจะได้เรียนรู้สืบทอดต่อไป ให้คงอยู่ต่อเนื่องและยาวนาน และสามารถนำไปใช้ในวิถีชีวิต คงความเป็นไทย ความเป็นชุมชนและเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

ห้องที่ ๑๒ ห้องหนังสืออ้างอิง และงานวิจัย

ท หนังสือนำอ้างอิง และงานวิจัย เป็นหนังสือทางวิชาการที่ได้มีการศึกษาค้นคว้าทดลองพิสูจน์ จนสามารถนำไปใช้อ้างอิง หรือเป็นหลักฐานยืนยัน ในความเชื่อถือได้ เหมาะสมกับการศึกษาค้นคว้า การเรียนรู้เฉพาะทาง การเรียนรู้แบบเจาะลึก สำหรับห้องนี้ ห้องสมุดได้จัดหาผลงานวิจัยไว้หลายสาขา และมากกว่า ๑,๐๐๐ เรื่อง สามารถศึกษาได้อย่างหลากหลาย และเป็นพื้นฐานในการวิจัย เรื่องใหม่ ๆ ต่อไป

ห้องที่ ๑๓ ห้องบรรณารักษ์และผลิตสื่อ

๖ เป็นห้องปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ด้านเทคนิคเกี่ยวกับงานห้องสมุด เพื่อให้บริการ เช่น การจัดทำฤกษ์ฤกษ์ การซ่อมหนังสือ การวางแผน การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ การวางแผนทางวิชาการ ตลอดจนการวางแผน ในการให้บริการทุกรูปแบบ ห้องนี้จะเป็นศูนย์กลางการบริหารงานห้องสมุดทั้งหมด

ห้องที่ ๑๔ ห้องอาชีพ

ค ความรู้เรื่องอาชีพ เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวประชาชน ที่ประชาชนสามารถศึกษา ค้นคว้า และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ สำหรับห้องอาชีพนี้ ได้จัดความรู้ด้านอาชีพไว้หลายแขนง และสื่อหลายประเภท ตลอดจนแสดงผลงานทางด้านอาชีพ ในบางโอกาสอาจมีการสอน การสาธิตทางอาชีพบางแขนงสำหรับประชาชน ซึ่งห้องอาชีพนี้จะเป็นทางเลือกให้ประชาชนสามารถเลือกประกอบอาชีพของตน ตามความเหมาะสม หรือความถนัด

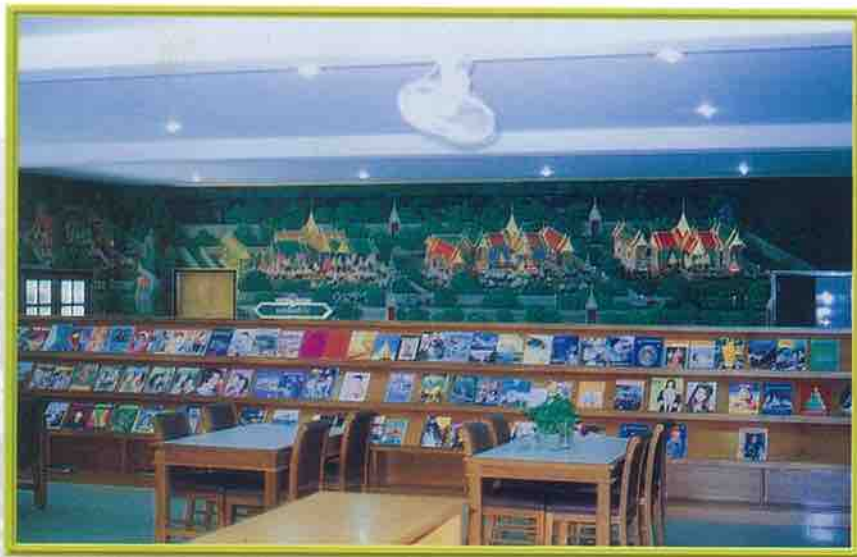
ห้องที่ ๑๖ ห้องประชุม

6 เป็นห้องที่จัดไว้สำหรับประชุมและจัดอบรมหรือให้ความรู้ ที่จัดไว้โดยมีอุปกรณ์ทุกอย่างสำหรับการประชุมที่สมบูรณ์แบบ สามารถบรรจุคนได้ประมาณ ๓๐ คน พร้อมให้บริการแก่หน่วยงานอื่นที่มาขอใช้ด้วย

๑๑๘ ที่ระลึก...พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน
"เฉลิมราชกุมารี"

ห้องที่ ๑๗ ห้องวารสาร

ห้องวารสาร เป็นห้องที่รวบรวมวารสารไว้หลายเรื่อง เหมาะสำหรับ
ผู้สนใจเกี่ยวกับวารสารที่จะมาอ่าน เพื่อหาความรู้ เพื่อความ
เพลิดเพลิน หรือศึกษาหาความรู้ในเรื่องที่สนใจ โดยวารสารจะเก็บไว้
อย่างต่อเนื่อง ทั้งวารสารเก่าและวารสารใหม่จัดไว้เป็นหมวดหมู่ สะดวก
ต่อการเข้าไปใช้บริการ

ห้องที่ ๑๘ ห้องการศึกษาสำหรับคนพิการ

บ ้านห้องที่ให้โอกาสแก่คนพิการ โดยขั้นตอนแรกนั้น จะจัดสื่อ
สำหรับคนพิการทางด้านสายตา และพิการทางการได้ยิน โดย
จัดห้องเฉพาะให้แก่คนพิการ โดยใช้สื่อโสตทัศนศึกษาและสื่อเฉพาะ
เป็นการพัฒนาคนพิการให้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ
 และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและพึ่งตัวเองได้

จิตรกรรมฝาผนัง เรื่อง สังข์ทอง

ลิงที่เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นอีกอย่างหนึ่งของห้องสมุดนี้ คือ จิตรกรรมฝาผนัง เรื่อง สังข์ทอง ที่ได้เขียนไว้ที่ฝาผนังภายในรอบห้องสมุดซึ่งเขียนโดยศิลปินที่มีความสามารถ ทำให้ดูสวยงาม มีชีวิตชีวา ประชาชนได้เรียนรู้ทั้งวรรณคดี ศิลปะ คุณธรรม และวิถีชีวิตในเรื่องราว จุดประสงค์ของจิตรกรรมเรื่องนี้ เป็นคำริขของเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง ที่เป็นองค์อุปถัมภ์ห้องสมุดนี้ ที่ต้องการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๒ ที่พระองค์ทรงมีพระปรีชาสามารถด้านวรรณกรรมหลายเรื่อง ซึ่งเรื่องสังข์ทอง เป็นเรื่องหนึ่งจากวรรณกรรมหลาย ๆ เรื่องที่เป็นพระราชนิพนธ์ของรัชกาลที่ ๒ อีกประการหนึ่ง เรื่องราวจากเรื่องสังข์ทอง ท่านเจ้าอาวาสได้ให้ข้อคิดว่าการมองคนอย่ามองแต่ภายนอกให้มองให้ถึงจิตใจภายใน ถ้ามีรูปลักษณะภายใน คือมีจิตใจที่ดีก็ย่อมส่งผลดีต่อผู้นั้น

กำหนดการ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

วันจันทร์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๗

เวลา ๑๕.๐๐ น.

-
- เวลา ๑๔.๓๐ น. - สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน
โดยรถยนต์พระที่นั่งจากโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย ตำบลสนามจันทร์
อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
- เวลา ๑๕.๐๐ น. - รถยนต์พระที่นั่งถึงห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” วงดุริยางค์
บรรเลงเพลงมหาชัย)
- รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครปฐม
รองผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๑๑ ผู้ช่วยผู้บัญชาการสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้อำนวยการสำนักงาน
การศึกษานอกโรงเรียน เข้าเฝ้ารับเสด็จ
 - เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พลับพลาพิธี ประทับพระราชอาสน์
 - ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เข้าเฝ้าทูลเกล้าฯ ถวายหนังสือที่ระลึก
 - ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กราบบังคมทูลรายงาน

ที่ระลึก...พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน
๑๒๒ “เฉลิมราชกุมารี”

- เสด็จพระราชดำเนินไปยังแท่นทรงกดปุ่มไฟฟ้าเปิดแพรคลุมป้ายห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” (วงดุริยางค์บรรเลงเพลงมหาฤกษ์)
- เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พลับพลาพิธี ประทับพระราชอาสน์ ณ ที่เดิม
- ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม กราบบังคมทูลเบิกผู้มีอุปการคุณ เข้ารับพระราชทานเหรียญที่ระลึก (จำนวน ๑๕๐ ราย)
- เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปลูกต้นจันทน์หอม บริเวณหน้าห้องสมุด
- เสด็จพระราชดำเนิน ทอดพระเนตรกิจกรรม และนิทรรศการภายในห้องสมุด
- ทรงรับถวายเงินมูลนิธิสลายใจไทย และพระพุทธรูปหลวงพ่อวัดไร่ขิงจำลอง จากพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ เจ้าอาวาสวัดไร่ขิง ณ ห้องรับรอง
- เสด็จพระราชดำเนินประทับ ณ ห้องเฉลิมพระเกียรติฯ ทรงลงพระปรมาภิไธย และฉายพระรูปร่วม จำนวน ๓ ชุด
- ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม วัดมหาสวัสดิ์ วัดนาควดุมาราม ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม (วงดุริยางค์บรรเลงเพลงมหาชัย)

เวลา ๑๕.๕๐ น.

การแต่งกาย

ข้าราชการ เครื่องแบบปกติขาว หรือกาก็คอพับ
ประชาชน ชุดสากลสุภาพ

ที่ นฐ 0017.3/26091

ศาลากลางจังหวัดนครปฐม
พระราชวังสนามจันทร์ นฐ 73000

18 ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอพระราชทานกราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เป็น
องค์ประธานในพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

เรียน ราชเลขาการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผนผังบริเวณ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอสามพราน จำนวน 1 ฉบับ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้รับพระราชทานพระราชานุญาต
ให้ดำเนินงาน โครงการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอสามพราน เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสทรงมีพระชนมายุ 3 รอบ พระนักษัตรนั้น

จังหวัดนครปฐมได้ก่อสร้างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ขึ้น ที่อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม โดยได้รับความอุปการะจากวัดไร่ขิง เป็นมูลค่าประมาณ 100 ล้านบาท ตั้งแต่ซื้อที่ดินเนื้อที่
7 ไร่ 3 งาน 37 ตารางวา ดำเนินการก่อสร้างอาคารทรงไทย 2 หลัง กว้าง 22 เมตร ยาว 72 เมตร
สูง 4 ชั้น จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 13 ห้อง และมีภาพจิตรกรรมไทย เรื่อง สังข์ทอง ดิลกภาพ
แสดงภายในรอบห้องสมุด ฯลฯ ขณะนี้ได้จัดตกแต่งเสร็จสมบูรณ์พร้อมที่จะทำพิธีเปิด และบริการประชาชนได้
ตั้งแต่ 1 มกราคม 2546 เป็นต้นไป

เพื่อความเป็นสิริมงคล และความจงรักภักดีที่พสกนิกรชาวจังหวัดนครปฐม มีแด่สมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดนครปฐมจึงขอพระราชทานกราบบังคมทูล สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เป็นองค์ประธานในพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
อำเภอสามพราน และขอพระราชานุญาตพระราชทานเข็มที่ระลึกแก่ผู้มีอุปการะคุณ จำนวน 150 ราย และฉาย
พระรูป จำนวน 3 ชุด ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ 2546 เป็นต้นไป จะเป็นวันเวลาใด แล้วแต่จะทรงโปรดฯ

/จังหวัดนครปฐม...

๑๒๔ ที่ระลึก...พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี”

จังหวัดนครปฐมจึงเวียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณานำความขึ้นกราบบังคมทูลทรงทราบ
ฝ่าละอองพระบาทด้วย หากมีพระราชดำริเป็นประการใด ขอให้โปรดแจ้งให้จังหวัดนครปฐมทราบ เพื่อดำเนิน
การต่อไป จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายนาวัน ชันทรธิวัฑฒ)

ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม

สำนักงานจังหวัดนครปฐม

ฝ่ายอำนวยการ

โทร 0-3424-3811

ที่ รล ๐๐๐๘/๐๓๔๔

สำนักพระราชพิธีการ

สวนจิตรลดา กทม. ๑๐๓๐๓

๖ มกราคม ๒๕๔๗

เรื่อง เสด็จ ฯ ทรงเป็นประธานเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม

อ้างถึง หนังสือที่ นฐ ๐๐๑๗.๓/๒๖๐๙๑ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๕

ตามที่มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธานเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม กับพระราชทานเข็มที่ระลึกแก่ผู้มีอุปการคุณ จำนวน ๑๕๐ คน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป วันและเวลาใดสุดแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ความทราบฝ่าละอองพระบาทแล้ว ทรงรับเชิญเสด็จ ฯ ในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ส่วนเวลาขอได้โปรดติดต่อกับเจ้าหน้าที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง และเจ้าหน้าที่กรมราชองครักษ์ เพื่อร่วมกันพิจารณาจัดทำกำหนดการโดยตรงต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงอารยา พิบูลนครินทร์)

ผู้อำนวยการ

กองงานในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กองงานในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ

สยามบรมราชกุมารี

โทร. ๐๒ ๒๘๐ ๑๖๔๐-๑ โทรสาร. ๐๒ ๒๘๐ ๑๖๓๙

ที่ วข. ๓/๒๕๕๗

วัดไร่ขิง สามพราน นครปฐม

มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอพระราชทานพระราชนุญาตถ่ายทอดสดทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง ๑๑
กรมประชาสัมพันธ์

เจริญพร ผู้อำนวยการกองงานในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ด้วยในวโรกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิด
ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี ในวันจันทร์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ณ วัดไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัด
นครปฐม เพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่วัดไร่ขิง และพสกนิกรชาวจังหวัดนครปฐม

ดังนั้น จึงขอเจริญพรมายังท่านเพื่อโปรดพิจารณาความขึ้นกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระ
ราชนุญาต เพื่อให้สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง ๑๑ กรมประชาสัมพันธ์ ถ่ายทอดสดในพิธีดังกล่าวตั้งแต่
เสด็จพระราชดำเนินถึงจนเสร็จพิธี

ทั้งนี้ การจะควรมีการประการใดสุดแต่จะทรงพระกรุณาโปรดฯ

ขออำนาจพร

(พระอุบาลีคุณูปมาจารย์)

เจ้าอาวาสวัดไร่ขิง

วัดไร่ขิง

โทร. ๐-๓๔๓๒-๓๖๑๗, ๐-๓๔๓๒-๑๒๒๒

โทรสาร ๐-๓๔๓๒-๓๖๑๖

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

ISBN 974-409-361-7

จัดพิมพ์โดย วัดไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

จำนวน ๒,๕๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

คณะผู้จัดทำหนังสือ

ที่ปรึกษา

- พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ เจ้าอาวาสวัดไร่ขิง ที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๔
- พระครูโสภณปัญญาวุธ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง
- นายเอกชัย วาสิกศิริ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดนครปฐม
- กำนันชาติรี สุขถาวร กำนันตำบลไร่ขิง ไวยาวัจกรวัดไร่ขิง

บรรณาธิการ

- พระครูปลัดสุวัฒนจริยคุณ วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา มจร. เลขานุการเจ้าคณะภาค ๒

เรียบเรียงข้อมูล/ภาพ

- พระครูพิศิษฐ์สภารการ วัดไร่ขิง
- พระปลัดจักราวุธ ญาณวีโร วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร
- นายชะม้าย ทองสวัสดิ์ ศึกษานิเทศก์ ๙ การศึกษาออกโรงเรียน
- นางสาวสำเนียง เพชรจอม ศึกษานิเทศก์ ๙ การศึกษาออกโรงเรียน
- นางจุฑารัตน์ จีนประชา
ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอสามพราน
- นายเฉลียว รักคง ศิลปกรรม กรมศิลปากร
- ดร.ปริญญา จันทร์ดา อาจารย์ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดนครปฐม

จัดรูปเล่ม

- สุวรรณ เคลือบสุวรรณ ● อัญชิสา รัฐาสยะวงค์ ● สุปราณี อภัยแสน ● วิโรจน์ จิรวิทยาภรณ์

พิมพ์ที่

- หจก. เอมี เทรดิง โทร. ๐-๒๔๑๖-๓๒๙๔

